TRBOVLJE, 25. JANUARJA 1962

Zasavski TEDNIK

LETO XV. ŠTEVILKA 5. CENA 20 DIN

GLASILO SZDL LITIJA, ZAGORJE, HRASTNIK, TRBOVLJE - UREJA UREDNIŠKI ODBOR - GLAVNI UREDNIK STANE ŠUSTAR - ODGOVORNI UREDNIK MARIJAN LIPOVŠEK

Pred VII. kongresom LMS — Pred VII. kongresom LMS — Pred VII. kongresom LMS — Pred VII. kongresom LMS

AFIRMACIJA MLADIH

Jutri prične z delom v Kranju VII. kongres Ljudske mladine Slovenije. Dva dni bo gorenjska metropola živela in utripala v prazničnem razpoloženju mladosti, dva dni bodo delegati iz vse Slovenije razpravljali in analizirali dosedanje delo organizacije in sprejeli nedvomno bogate smernice za nadaljnje, še uspešnejše uveljavljanje mladega rodu na vseh področjih našega družbenega mehanizma.

Obdobje med VI. in VII. kongresom LMS pomeni težnjo za krepitev in razvoj proizvajalnih sil v naši družbeni stvarnosti, uveljavljanje širokega sistema neposredne demokracije, krepitev vloge državljanov kot neposrednih proizvajalcev v razgibanem družbenem življenju. Nedvomno je, da je ta bogat in dinamičen razvoj hkrati tudi bistveno vplival na vsebino in obseg nalog mladine, ki je neprestano spremljala in se aktivno vključevala v celoten sistem družbeno-političnega dela ter se v teh procesih nenehno prilagajala danim potrebam.

Med obema kongresoma mladine je bil VII. kongres ZKJ, IV. kongres ZKS, V. kongres SZDL Jugoslavije in V. kongres SZDL Slovenije, ki so pisano vsebino dela Ljudske mladine še izpolnili in ji nakazali bolj konkretno vlogo v našem celotnem družbenem razvoju. V tem procesu, novih okoliščinah, bogatih oblikah samoupravljanja je mladina nedvomno našla tisto mesto, ki ji omogoča, da se aktivno vključi v ta proces.

V ves ta razgibani družbeni mehanizem se je pa aktivno vključila tudi zasavska mladina. Nagli gospodarski razvoj zasavskih komun je v precejšnji meri vplival tudi na celotno delo mladine, ki je ob povečani vlogi delavskega in družbenega upravljanja povsem opravičila svojo vlogo. Dejavnost zasavske mladine se ne izraža samo v tisočih in tisočih opravljenih prostovoljnih delovnih urah na zveznih in lokalnih delovnih akcijah, kjer je mladina doprinesla svoj delež h gradnji nekaterih pomembnih objektov, ampak v vseh tistih oblikah svoje dejavnosti, kjer se je seznanila in vključila v reševanje ostalih komunalnih problemov.

Ob vsem tem ne smemo pozabiti na poglobljeno iedjno-vzgojno delo mladine, ko je prešla nekatere preživele oblike, kot n. pr. predavanja, in se oprijela tistih, ki ustrezajo potrebam in željam mladih.

Mladinske politične šole so napravile korak naprej. Programi teh šol so prilagojeni potrebam po izobraževanju mladih v vodstvih aktivov in organih upravljanja, hkrati pa omogočajo, da dobijo slušatelji v teh šolah na vpogled tudi problematiko in razvoj posameznih podjetij in celotne komune.

Vse bolj se nadalje uveljavljajo marksistični krožki, klubi OZN, debatne in mladinske ure, klubi mladih proizvajalcev, zbori mladih volivcev kot oblika širšega seznanjanja in izobraževanja mladine za posamezna področja.

Medtem ko smo pred leti ugotavljali, da v organih upravljanja ni mladine, pa danes vidimo, da se je ta podoba povsem spremenila in da mladina že postaja aktiven in enakopraven partner v teh organih. Za večje uveljavljanje mladih v organih upravljanja bo pa nujno potrebno tesnejše sodelovanje z ostalimi družbenimi in političnimi organizacijami v posameznih komunah, s čimer bomo še bolj utrdili enotna stališča pri vseh pomembnejših vprašanjih mladine in njene vzgoje.

Drago Špoljar,
predsednik ObK LMS Trbovlje

Delegacija iz ZAR v Trbovljah in Zagorju

Na obisku po Sloveniji so obiskali v nedeljo 21. januarja Trbovlje gostje — delegacija iz ZAR, ki jih spremlja tajnik republiškega Sveta Svobod in prosvetnih društev Slovenije Dane Robida. Pred Delavskim domom so goste sprejeli in pozdravili predsednik ObLO Trbovlje Martin Gosak, sekretar ObK ZK inž. Albert Ivančič, predsednik ObO SZDL Slavko Borštnar in drugi politični in kulturni delavci Trbovelj.

Gostje iz ZAR so si nato ogledali Delavski dom in v pogovoru v predavalnici izmenjali misli in izkušnje. Predsednik ObLO Trbovlje Martin Gosak je zaželel, da naj gosti ponesejo tople želje in pozdrave za še nadaljnje prijateljsko sodelovanje narodu ZAR in predsedniku Naserju.

Vodja delegacije iz ZAR se je zahvalil za čestitke in izrazil zadovoljstvo nad prisrčnim sprejemom in se praven tega tudi pohvalno izrazil o kulturnem delu v Trbovljah.

Gostje iz ZAR so iz Trbovelj odpotovali v Zagorje, kjer so jih prav tako prisrčno kot v Trbovljah sprejeli, nato so si pa s predstavniki Zagorja ogledali Delavski dom.

Telegrami

ZAGORJE OB SAVI — Danes se začenjajo na področju občine prvi zbori občanov. V šoli Toplice, v Delavskem domu in v domu Proletarca bodo ob 17. uri. Jutri ob 17. uri bo zbor občanov v Kisovcu (v domu Svobode) in drugi zbor občanov v Zagorju, prav tako ob 17. uri, v sejni dvorani ObO SZDL. V okolici pa bodo zbori občanov v nedeljo.

HRASTNIK — Včeraj je zasedal zbor proizvajalcev ObLO. Razpravljali so o poročilu sveta za delo, o pravilnikih o delitvi čistega dohodka in o delitvi osebnih dohodkov.

TRBOVLJE — V ponedeljek je bilo tu posvetovanje o dosedanjem delu in nadaljnjem delu vzgojnovarstvenih ustanov.

ZAGORJE OB SAVI — Na seji občinskega komiteja Zveze komunistov, ki je bila v ponedeljek, so ocenili nedavno rudniško konferenco ZK in sprejeli polletni program dela.

LITIJA — Danes je 33. skupna seja občinskega zbora in zbora proizvajalcev občinskega ljudskega odbora. Razpravljali bodo o nekaterih važnih vprašanjih.

HRASTNIK — Prihodnja seja občinskega ljudskega odbora bo 3. februarja. Na njej bodo razpravljali o kmetijstvu v lanskem letu in o nekaterih drugih vprašanjih.

TRBOVLJE — Boksarskega dvoboja, ki je bil najavljen za nedeljo, 28. januarja, ne bo. Pač pa bo 10. in 11. februarja prijateljski dvoboj Maribor : Partizan.

HRASTNIK — V ponedeljek je bila seja sveta za kmetijstvo pri ObLO. Na njej so govorili o poročilu o kmetijstvu v preteklem letu.

ZAGORJE OB SAVI — V torek zvečer bi morala v Zagorju gostovati ljubljanska Opera. Zaradi obolelosti v ansamblu je gostovanje odpadlo, nastopilo je pa SLG iz Celja, ki je uprizorilo »Hotel za norce«.

Gostovanje trboveljskih gledališčnikov v Ljubljani

Znano je, da je dramska družina Svobode-Center iz Trbovelj preteklo poletje uspešno sodelovala na zvezni reviji amaterskih gledališč Jugoslavije na Hvaru in dosegla prvo mesto v skupini iger iz NOV.

V ponedeljek, 29. januarja, bodo trboveljski gledališčniki gostovali v Ljubljani v Mestnem gledališču z igro »Na koncu poti«.

Želimo jim mnogo uspeha tudi v centru naše republike, v beli Ljubljani!

Razstava v Delavskem domu

V dneh od 26. do 28. januarja bo v veliki veži Delavskega doma v Trbovljah razstava o življenju in delu pripadnikov JLA »Vojaški dnevi«. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 19. ure. V teh dneh bodo nadalje predvajali naslednje filme: Jugoslavija l. 1941; Od monarhije do republike; Odred miru in navez ter ostali filmi.

MISLI PO SEJI OBČINSKEGA KOMITEJA ZK LITIJA

Za kadrovsko politiko je odgovoren ves komite

Dalj časa že govorimo o tem, da je potrebna enotna in sistematična kadrovska politika v Zvezi komunistov. Kljub temu pa še vedno nismo začeli z delom dovolj resno, čeprav postaja kadrovsko vprašanje vsak dan bolj pereče, posebno če upoštevamo nenehno rast organizacije in splošno rotacijo kadrov.

Vprašanje kadrov v vrstah ZK je zategadelj proučil občinski komite Zveze komunistov, ni pa se podrobneje ukvarjal z istimi vprašanji v družbenih organizacijah — Socialistični zvezi, Ljudski mladini, v sindikatih — o čemer pa bo govora pozneje.

Po uvodni besedi predsednika kadrovske komisije občinskega komiteja Zveze komunistov Litije, tov. Leona Žlebnika, je živahna razprava prikazala celo vrsto problemov. Izkazalo se je, da izvira večina problemov iz dosedanje nesistematične in nepravilne kadrovske politike. V razpravi so posvetili veliko pozornost predvsem kriterijem za sprejemanje v članstvo Zveze komunistov in posledicam kampanjskega sprejemanja. Ugotovili so, da na ta način sprejeti člani zelo malo vedo o tem, kakšni morajo biti kot aktivni družbeno-politični delavci.

Razprava je zajela tudi širšo in ožjo evidenco perspektivnega kadra. Poudarjeno je bilo, da ta evidenca ne sme biti zgolj papirnata, temveč da mora živo odražati vsakega posameznega evidentiranega tovariša. To evidenco pa ne smemo nikdar zaključiti, kajti treba jo je nenehno dopolnjevati in izpopolnjevati ter ob njej videti vedno še širši krog komunistov, sicer utegne postati organizacija v organizaciji.

Tudi kadrovanje v razne politične šole mora biti skrb vseh nas. Gledati moramo predvsem na to, da bomo dali v šole predvsem mlajše, sposobne ljudi, ki so že pokazali nagnjenje in veselje do družbeno-političnega dela.

Koreniteje bomo spremenili kadrovski sestav in strukturo naših osnovnih organizacij tedaj, če bomo začeli načrtno kadrovsko politiko že v osnovnih organizacijah, česar pa v dosedanjem delu ne moremo ugotoviti, kajti osnovne organizacije najbrž niso smatrale za potrebno, dajati tudi to vprašanje na dnevni red dela.

Ob tem se pojavlja kot problem vedno vprašanje, kdo naj bo v bodoče sekretar, kdo naj gre v politično šolo itd.

Na osnovi sklepov, ki jih bo pripravila kadrovska komisija, bodo člani občinskega komiteja posredovali ugotovitve seje komiteja vsem osnovnim organizacijam. V skladu z vlogo komiteja v družbenem življenju komune in v skladu z načeli kolektivne odgovornosti je bil razrešen na tej seji tudi sekretariat občinskega komiteja ZK. — Jože DERNOVŠEK

Gostovanje v Jevnici

Dramska družina prosvetnega društva iz Dol pri Litiji je v soboto, 20. januarja ob 20. uri zvečer, gostovala v Jevnici z igro »Draga Ruth«. Gostovanje je uspelo in si Jevničani žele, da jih gostje iz Dol še večkrat obiščejo.

ar.

Vse občane Trbovelj vabimo na otvoritev

GODBENEGA DOMA

v nedeljo 28. I. 1962 ob 10. uri dopoldne na Trgu svobode pri Delavskem domu

Delavska godba DPD Svobode — Center

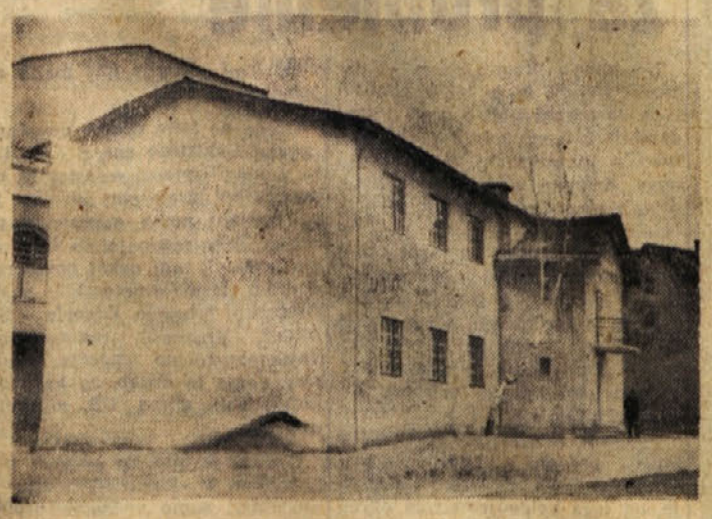

Nov Godbeni dom v Trbovljah, ki ga bodo v nedeljo izročili namenu

Občni zbori krajevnih organizacij ZB

V hrastniški občini se začnejo z nedeljo občni zbori Zveze borcev NOV. Prvi bo občni zbor krajevne organizacije ZB steklarne, naslednjo nedeljo pa bo enak občni zbor na Dolu pri Hrastniku. Občni zbori krajevnih organizacij ZB bodo končani do 12. februarja.

Zasnove osnutka družbenega plana in proračuna

Na minuli seji izvršnega odbora občinskega odbora SZDL Trbovlje so razpravljali o zasnovah osnutka družbenega plana in proračuna občine za letošnje leto.

Že v osnutku družbenega plana je treba dati poseben poudarek obratnim sredstvom, zlasti v trgovini. Ugotovljeno je, da druge gospodarske organizacije v trboveljski komuni kreditirajo navzven, za trgovino je pa ugotovljeno, da dolguje grosistom, kar jo veže nanje in onemogoča nakup drugje.

Kar se tiče investicijske politike, je potrebno v letošnjem družbenem planu zagotoviti predvsem dosedanjo proizvodnjo, da bo tekla nemoteno. Poudarjeno je bilo, da v investicijah ne sme biti nobenih prenapetosti ali pa morebitnih zavajanj. Vsekakor je bolje, da se planira tudi manj investicij ter da jih, če so dane možnosti, tudi presežemo, kakor pa da bi postavljali visoke plane, ki pa jih ne bi mogli izpolniti.

Da bi pa bil družbeni plan čim realneje zasnovan, bo ObLO samo zbiral podatke potreb in izdelal bilanco razpoložljivih sredstev. Ko bodo zbrani ti podatki, bo o njih razpravljal še izvršni svet SZDL in dal določene smeri za sestavo plana. ObLO bo pa tudi izdelal analizo materialne osnove, ki bo vsebovala: vrednost osnovnih sredstev; analizo narodnega dohodka v primerjavi z bruto dohodkom; narodni dohodek ter ostanek skladov.

Iz teh poročil, oziroma analize, naj se ugotovi akumulativnost podjetij in ustvari materialna osnova za bodoči družbeni plan. Ob tem se je pa treba orientirati samo na sredstva, ki so v sami komuni. V občinskem proračunu je bilo lani 161 milijonov din, sklad za šolstvo je razpolagal s 146 milijoni din, družbeni plan je pa znašal 305 milijonov. Predvideno bo letošnji družbeni plan znašal 330 milijonov din. Za šolstvo v občini je potrebno 245 milijonov, za druge potrebe bi pa bilo nujno vsaj še 200 milijonov din. Očitno je, da so decentralizirane razne službe dobile nove naloge, niso pa dobile dovolj potrebnih sredstev.

Družbeni plan in proračun bosta vsklajevala možnosti in potrebe, po smernicah nove ustave pa bodo o njem odločali neposredno proizvajalci, delovni kolektivi in drugi. Administrativen način delitve sredstev in gospodarjenja bo izginil. Občina bo zbirala podatke potreb, na osnovi katerih bo izdelala bilanco razpoložljivih sredstev in analizo materialne osnove.

Trboveljski godbeniki slednjič v svojem domu

V nedeljo se bo trboveljskim godbenikom uresničila nekajletna želja, da bi končno dobili lastne prostore. Godba je namreč 1956. leta izgubila prostor, ki ga je imela zraven starega Delavskega doma. Potem so pa vsakič sproti začasno reševali vprašanje prostorov za godbo.

Leta 1960 je trboveljski občinski ljudski odbor sprejel sklep, da se adaptira poslopje rajona »Elektro Trbovlje« in preuredi v godbeni dom. Občinski ljudski odbor in druge organizacije ter podjetja so pokazali za ureditev doma precejšnje razumevanje. Pri rekonstrukciji in preurejanju so pa s prostovoljnim delom pomagali tudi skoro vsi godbeniki.

V okviru trboveljske godbe bodo poslej lahko vzgajali v večjem številu mlade pihalce, ker je godba zaradi problemov s prostori izgubila nekaj godbenikov. — Z ureditvijo godbenega doma so spet dane vse možnosti, da se število godbenikov poveča in da godba spet tudi napreduje.

Ker je v godbenem domu še prostor, ki bi lahko služil kot klub, ga bodo v ta namen tudi uredili in bo tako tudi v središču Trbovelj zaživelo klubsko življenje.

Kakor smo že omenili, bodo izročili nov godbeni dom v Trbovljah namenu v nedeljo dopoldan. Ob tej priložnosti bodo na domu odprli ploščo padlim godbenikom.

Soglasje ni dovolj

V zadnjih razpravah političnega vodstva občine Hrastnik in drugod v tej občini je znova zastavljeno vprašanje decentralizacije samoupravljanja v podjetjih in formiranja ekonomskih enot. Nekoliko so to razpravo vzpodbudila tudi zapažanja pri pregledih pravilnikov o delitvi dohodkov, ki očitujejo niz formalnih formiranj ekonomskih enot in prav tako formalnih stališč v odnosu do decentralizacije samoupravljanja.

Osnovno zapažanje glede ekonomskih enot je to, da jih je preveliko in da so nastale marsikje zgolj iz obračunskih enot. Tako pri ekonomskih enotah kot pri decentraliziranem samoupravljanju pa je opaziti, da oboje še vedno ne temelji na močnejših ekonomskih pristojnostih. To pomeni, da obe obliki decentralizacije v gospodarstvu nimata primernih materialnih osnov, ki bi stimulirale gospodarnost v ekonomskih enotah in upravljanje v obratnih svetih. Od tod do zaključka, da ekonomske enote še vedno niso zaživele, ni daleč, kot je iz tega tudi jasno, zakaj decentralizacija samoupravljanja ni rodila vidnejših uspehov.

Osnovno vprašanje s tem v zvezi, kot ga zastavljajo v hrastniški občini, je v tem, da so se povsod lotili reševanja tako vprašanja decentralizacije samoupravljanja kot tudi formiranja ekonomskih enot z izrazito političnega vidika in da pri tem niso temeljiteje sodelovali tudi in predvsem gospodarstveniki. Na ta način je bilo sicer glasno izrečeno soglasje, da je oboje zelo potrebno in zelo koristno, vendar od tega soglasja mnogo dalje ni šlo.

Razumljivo je, da je laže zelo nasplošno govoriti o teh izrazito gospodarskih vprašanjih, da pa je mnogo težavnejše neposredno delo. Vsekakor pa bo nujno začeti z odkrito razpravo o tem, kje in kako se formira in deli dohodek, in kako se s tem v zvezi tudi upravlja podjetje. Tu se začenja vprašanje odpravljanja mezdne miselnosti, ki bo pač trajala tako dolgo, dokler bomo o teh vprašanjih več ali manj molčali ali govorili samo polovično. Nesporno je pač še dejstvo, da se še vedno deli dohodek »zgoraj« in ne »spodaj«, kot je zaželeno prav z oblikovanjem obeh smeri decentralizacije. Ker pač še vedno preveč govorimo o sproščanju sredstev, ne sproščamo pa jih dejansko, smo prisiljeni še kar naprej ugotavljati v tem metodo nezaupanja v proizvajalca in kompleks apriornosti upravnega aparata.

Vsekakor je že zaradi tega zelo umestno stališče občinskega političnega vodstva, da je potrebno v kratkem času analizirati vse možnosti, ki v zvezi s formiranjem ekonomskih enot in decentralizacijo samoupravljanja obstajajo. To naj bi se zgodilo do julija. Rok je zopet nujno moral biti postavljen, čeprav pri takem delu niso umestni nobeni roki, toda dogaja se, kar smo lahko opazili, da pri izdelavi pravilnikov o delitvi dohodka, v podjetjih zelo radi odlašajo do skrajnih možnosti.

Vprašanje določanja osnov tako ekonomskim enotam kot decentralizirani samoupravi naj ne bo v bodoče enostransko. Vsa podjetja, oziroma vsi kolektivi naj bi v kar najkrajšem času uspeli najti kar največ predlogov za obe obliki decentralizacije. Zlasti za formiranje ekonomskih enot naj velja pravilo, da naj bo, če ne pridejo drugače do ustreznih oblik, izdelanih lahko tudi po pet ali več variant. To je v dilemi: eno veliko ali več manjših ekonomskih enot, vsekakor najumestnejši način reševanja tega vprašanja. Nedvomno pa je, da je v okviru tega vprašanja niz drugih vprašanj, katerih analiza bo šele odločila umestnost enega, drugega, tretjega ali še katerega predloga. Tu nastopa vprašanje akumulativnosti, rentabilitete itd.

Nedvomno je, da se bo treba spopasti razen zgolj z ekonomskimi vprašanji tudi z mentaliteto ljudi, kar zlasti velja za rudnik, kjer so zaposleni prebivalci iz najrazličnejših področij dežele, ki imajo zelo različen odnos tako do kraja, kot do podjetja in komune. To se zlahka lahko odrazi tudi v ostalih podjetjih hrastniške občine tudi pri odnosu (ali predvsem tam) do delitve dohodka, torej v razpravah in stališčih v decentraliziranih delovskih svetih, pa tudi v ekonomskih enotah in drugod, vendar zategadelj ni mogoče odlašati z delom po teh vprašanjih ali celo iskati v tem vzroke za odlašanje s takim delom. Tudi rekonstrukcije ne more biti tehtnejša ovira za pripravljanje formiranja ekonomskih enot, ker pri podjetjih v rekonstrukciji že obstajajo vsaj najosnovnejši ekonomski pokazatelji za bodočo proizvodnjo.

Nedvomno so to vprašanja, ki morajo povsem zaposliti subjektivne sile, kot imenujejo najprizadevnejše prebivalce, ki vidijo dalje, ne samo iz rok v usta in od danes do jutri. Ta vprašanja so nazadnje zelo odločno postavljena pred komuniste od strani občinskega političnega vodstva in so resna preizkušnja slehernega posameznika, ki želi veljati pred svojo okolico za revolucionarja.

VIKTOR ŠIREC

Aktualne naloge mladih

26. in 27. januarja bo v Kranju VII. kongres Ljudske mladine Slovenije. Pred tem pomembnim dogodkom smo se pomenkovali z delegati, ki bodo zastopali trboveljsko mladino na tem kongresu, o aktualnih nalogah mladih. Razgovor je potekal predvsem po dveh osnovnih vprašanjih.

Povsem točno je, da bo moral naš komite v prihodnje posvetiti temu vprašanju vso pozornost, morda še več kot doslej.

V občini imamo doslej 27 mladinskih aktivov. Med njimi imamo dobre in slabe. Podobno je v vodstvu posameznih aktivov. Če hočemo izvršiti naloge, ki jih postavlja pred nas vsakodnevno delo, družbeni mehanizem, sklepi in program občinske konference, in čez nekaj dni Kongres, potem moramo resnično, tako organizacijsko kot kadrovsko, utrditi najprej mladinska vodstva in aktive. To pa ni tako preprosto. Seveda bo potrebna konkretnejša pomoč in sodelovanje s krajevnimi organizacijami SZDL in komiteji, oziroma sekretariati Zveze komunistov v podjetjih in tovarnah.

Pred nedavnim smo pripravili seminarje za vodstva aktivov z namenom, da jih seznanimo z osnovnimi nalogami in dejavnostjo vodstev. V prihodnje menimo s temi seminarji, ki se bodo nanašali na določena organizacijska vprašanja, nadaljevati. To pa ni edina oblika utrjevanja mladinskih vodstev.

Bolj prihajajo do izraza neposredni stiki članov občinskega komiteja z vodstvi aktivov. Zdaj smo delno že uspeli, da nas vodstva vabijo na svoje seje, kjer skupno razpravljamo, dajemo napotke in izmenjujemo izkušnje. To obliko sodelovanja bomo še razvijali. Hkrati s tem pa rešujemo tudi kadrovska vprašanja, kar je zelo pereče.

Z organizacijskim in kadrovskim utrjevanjem vodstev želimo doseči to, da bodo posamezni mladinski aktivi dosegli večjo samostojnost in samoiniciativnost v delu, da ne bo moral biti občinski komite tudi v bodoče pobudnik vsega dogajanja.

IDEJNO DELO

je zelo pomembno za vzgojo mladega človeka

Sprostitev programa idejno-vzgojnega dela, to je svobodna izbira predavanj in razgovorov, pomeni za vodstva in aktive korak naprej. Vodstva lahko organizirajo le tista predavanja in razvijajo le tisto idejno-vzgojno delo, ki bo mladini všeč, zanimivo, hkrati pa koristno. Te svobodne izbire pa se nekatera vodstva še ne zavedajo v polni meri.

Pri tem bo morala odigrati svojo vlogo tudi komisija za idejno-vzgojno delo, kajti od tega bo v prihodnje odvisno, kako se bo mladina seznanila z novo ustavo, gospodarskimi spremembami, družbeno-političnimi vprašanji in podobno.

Pomembno mesto v idejno-vzgojnem delu naj pomeni naša mladinska politična šola. Če smo jo v zadnjih letih precej razvili in prilagodili vsakdanjim potrebam, pa ugotavljamo letos, da bomo morali v to šolo vnesti še nekatere bistvene spremembe, če hočemo, da bo ta šola resnično uspposobila mlade ljudi za delo v mladinski organizaciji, drugih družbeno-političnih organizacijah, delavskem in družbenem upravljanju.

Pri idejno-vzgojnem delu pa ne bomo zanemarili še ostalih oblik idejno-vzgojnega dela, kot so marksistični krožki, klubi OZN, debatni, mladinski in drugi.

Pavel Burkelje

DOGODKI TEH DNI

PISMO REPUBLIŠKIM ODBOROM SZDL

Sekretariat izvršnega odbora zveznega odbora SZDLJ je poslal vsem republiškim odborom SZDL pismo, v katerem naroča, naj se lotijo urejanja problemov šolstva kot vaše politične naloge vse organizacije Socialistične zveze, sindikatov, Ljudske mladine in vsi ostali družbeno-politični činitelji. Pismo opozarja vse činitelje na to, da so se dolžni zavzemati za takšno razdelitev družbenih sredstev v družbenih planih in proračunih ljudskih republik in ljudskih odborov kakor tudi gospodarskih organizacij, ki bo omogočala kar največje zboljšanje materialnega položaja šolstva in prosvetnih delavcev.

Pismo poudarja zlasti neskladnost med materialnimi sredstvi za šolstvo in med povečanimi potrebami po izobraževanju v naši deželi ter zaostajanje dohodkov prosvetnih delavcev za dohodki delovnih ljudi v drugih panogah.

NOVO V SOCIALNEM ZAVAROVANJU

Po novem naj bi zavarovanci in gospodarske organizacije, v katerih delajo, sami zagotavljali sredstva za zadostitev svojih pravic iz socialnega zavorovanja in po svojih skupnostih sami odločali o njihovi porabi, kar jih bo vsekakor vključilo v proces dela socialnega zavarovanja.

Predvideno je, da se bodo zavarovanci združevali v skupnosti socialnega zavarovanja v komunah, republikah in federaciji. Preko teh skupnosti si bodo zagotavljali sredstva in pravice iz socialnega zavarovanja po načelu vzajemnosti in solidarnosti. V okviru teh skupnosti bodo formirali sklade socialnega zavarovanja, uresničevali svoje samoupravne pravice (po izvoljenih s[illegible]inah skupnosti) in vzpostavljali svoje odnose z zdravstvenimi ustanovami in drugimi organi in organizacijami v komuni.

Po izjavi sekretarja ZIS za delo Ljupča Arsova lahko pričakujemo, da bo predlog zakona s temi osnovami obravnavan pred Zvezno ljudsko skupščino že v februarju.

PREDSEDNIK TITO JE OBISKAL KRAJE, KI SO JIH PRIZADELI POTRESI

Pretekli teden je predsednik Tito obiskal kraje, prizadete s potresi. S predsednikom Titom so bili še generalni sekretar SZDLJ Aleksander Rankovič, predsednik Ljudske skupščine Srbije Jovan Veselinov, državni sekretar za narodno obrambo general armije Ivan Gošnjak, sekretar ZIS za promet in zveze Marin Cetinič in drugi. Predsednik Tito si je ogledal kraje, ki so bili najbolj prizadeti od potresov. Iz Splita je potoval v Makarsko, Podgoro, Pelješac in Ploče. Iz Ploč je odpotoval v posamezne kraje Hercegovine, ki jih je teden dni prej tudi prizadel potres. Po dvodnevnem potovanju se je predsednik Tito vrnil v Beograd.

IZVAŽAJMO TJA — OD KODER UVAŽAMO

Po nedavnem posvetovanju sindikatov in Zvezne zunanjetrgovinske zbornice o izvozu in uvozu je bilo poudarjeno, da izvoz zaostaja za planiranim razvojem, v tem ko uvoz planirani razvoj presega. To nastaja zato, ker gospodarske organizacije uvažajo, ne da bi se istočasno trudile, da bi tja odkoder uvažajo v enaki meri izvažale. — Očitno je, da novi gospodarski sistem v zunanji trgovini še ni prišel do izraza. Lani smo n. pr. dosegli kakšnih 80 odstotkov izvoza po starih zaključkih. Letošnji plan postavlja kot eno najvažnejših nalog zboljšanje regionalne sestave izvoza in uvoza, da bi s tem zagotovili perspektivne trge in omilili negativne posledice, ki nam povzročajo razne gospodarske integracije držav.

Predsednik zvezne zunanjetrgovinske zbornice Dušan Dragosavac je predlagal, naj bi proizvajalcem omogočili, da sami prodajajo svoje proizvode v tujini ali pa da jih prodajo s čim manjšim številom posrednikov. Manjši proizvajalci naj bi se združili v svojih izvoznih prizadevanjih v ustrezne organizacije.

NAD 100 MILIJONOV DIN ZA PRIZADETE OD POTRESA

Akcija za zbiranje pomoči v potresih prizadetim krajem je zavzela tudi v Sloveniji tolikšen obseg, da so prebivalci že do petka zbrali nad 100 milijonov dinarjev denarnih in materialnih sredstev. Akcija se v povečanem obsegu odtlej še nadaljuje, tako da je gotovo vrednost pomoči do danes že podvojena. Velik delež pri zbiranju teh sredstev ima tudi Zasavje, kot je razvidno iz posebnega poročila iz naših krajev.

ZBOR MLADIH VOLIVCEV TRBOVELJSKE KOMUNE

Mesto mladih je sredi družbenega dogajanja

Povsem razumljivo je, da je mladina polna energije in polna pobud. Navadno so to same dobre zamisli in še boljša hotenja. Toda kako jih uveljaviti, kako spraviti v vsakdanje življenje, kako . . .

Treba je stopiti iz mladinskih aktivov, iz samo svojih krogov mladosti v sredino življenja. Potrebno je odločno spregovoriti o tem, da pripada sedanjost in prihodnost mladosti — mladim. Treba je z dejanji pokazati, da je mesto mladih sredi družbenega dogajanja. Ni dovolj samo govoriti, da je tako, temveč tudi storiti, da bo res tako.

Trboveljski mladi volivci so storili prvi korak. Zbrali so se na zboru volivcev, katerega se je udeležilo nad 150 mladincev in mladink. Ljudski odbor so zastopali predsednik, podpredsednik in tajnik občinskega ljudskega odbora. Ti so razpravljali s svojimi volivci. Vzdušje je bilo natančno takšno, kot je vzdušje na zboru volivcev. Vzdušje je bilo celo nekoliko bolj živahno in revolucionarno, kar je pač odlika mladine.

V resnici je bil ta zbor mladih volivcev priprava za odločnejši nastop mladine na zborih volivcev, ki bo spet februarja.

Potem, ko so slišali najprej o vlogi in pomenu zborov volivcev, o načinu delovanja teh zborov, so spregovorili sami mladinci. Sami so pogumno ugotovili, da zbori volivcev doslej pogrešajo mladino, da je na zborih volivcev manj kot 10 odst. mladine. Vzroki? So morda v tem, da mladina ne čuti dovolj svojih pravic, ki so prav takšne kot pravice vseh ostalih državljanov? Ali so v tem, da mladina vidi preveč le svoje mladinske probleme? Mladina je vendar činitelj družbe! »Razvoj podjetja je predvsem stvar mladine!« je za primer poudaril sekretar občinskega komiteja, tovariš Marijan Kovač. Mladina je dolžna med seboj razpravljati o vseh vprašanjih komune, v svojih aktivih pripravljati stališča, s katerimi naj njeni predstavniki nastopijo na zborih volivcev in skušajo doseči primerne sklepe in zagotoviti njihovo izvedbo. Mladina mora tudi na zborih volivcev nastopiti organizirano, saj ima vendar svojo organizacijo.

»Mladina mora poznati že današnje probleme!« je dejal predsednik občinskega komiteja, tovariš Drago Spoljar. Ugotovil je še nekaj: da mladina sicer sodeluje na zborih volivcev proizvajalcev, kjer se razprave często zaprejo v obseg podjetij, da pa na terenskih zborih volivcev ne sodelujejo. Toda ta ugotovitev velja tudi za vse ostale proizvajalce v zelo veliki meri. Razen tega pa: »Imamo mladino v delavskih svetih, imamo jo v upravnih odborih, v sindikalnih podružnicah in drugod, pozabljamo pa na osnovno družbeno upravljanje na zbore volivcev. To je ozko gledanje družbenega upravljanja!« Da, saj smo vendar v podjetju le osem ur dnevno in 16 ur izven podjetja. To pomeni, da moramo prav toliko pozornosti posvečati dogajanju v komuni kot celoti, kot jo posvečamo podjetju, ki je le manjši, sicer nam najbližji del komune.

In kaj čuti šolska mladina?« Iz šole pridemo v podjetje naravnost na delovno mesto in največkrat nič ne vemo o Trbovljah.« Tako je zastavil vprašanje predsednik komisije za družbeno upravljanje občinskega komiteja Ljudske mladine, tovariš Pavle Burkeljc, »Pomembna je idejnost pouka. V šoli dobimo v glavnem strokovnost, z družbenim upravljanjem se moramo seznaniti z udeležbo na zborih volivcev. »Globlje in širše je treba zastaviti tudi delo šolskih skupnosti in vplivati na šolske odbore, spoznati vsebino samoupravljanja v šolstvu, način samofinansiranja . . .

Dolga vrsta vprašanj, ki zahtevajo delovanja mladine, in prav tako dolga vrsta vprašanj, ki zanimajo mladino kot volivce. Na primer to, kako je z gradnjo bolnišnice in kdo jo finansira, zakaj mladina ne dobi prostorov za svoje delo in razvedrilo, kako je z gradnjo zasavske ceste, pa vprašanje samskih domov in samskih sob v stanovanjskih blokih, ki so doslej namenjeni le družinam. In gradnja vodovoda? Ali Metalija ne more biti konkurenčna, da druga podjetja dobivajo dela, za katere je registrirana Metalija? Problem laičnega kadra v zdravstvu in problem kadra v varstvenih ustanovah. Bo tehniška srednja šola dobila prostore za drugo leto? Pereče je vprašanje mlade ženske delovne sile, ki ne dobi zaposlitve, ali bo zgrajena tovarna Gabrskem? Kako je s problemom družbenega življenja mladine?

Nič koliko vprašanj. Na vse je odgovoril predsednik občinskega ljudskega odbora tovariš Martin Gosak.

Otroški oddelek bolnišnice, ki je v gradnji, bo predvideno dograjen do 29. novembra, finansirajo pa gradnjo vse tri revirske občine in še poleg tega precej prispevajo podjetja. Mladini so potrebni prostori, toda mladina sama naj pripravi konkreten predlog in bo ljudski odbor poskusil uresničiti njene želje. S tem bo tudi vprašanje družabnega življenja mladine rešeno. Gradnja zasavske ceste se bo spomladi nadaljevala in zopet pride na delo vojska. To gradnjo omogočajo republiška sredstva, bo pa cesta nekoliko dražja, kot je bilo predvideno. Tudi gradnjo samskih sob v stanovanjskih blokih je v bodoče mogoče zagotoviti in bo predlog mladine upoštevan. Za gradnjo vodovoda so geološke raziskave končane in bo v kratkem mogoče z delom začeti, toda delo bo trajalo deset let, ker sredstva počasi dotekajo v vodni sklad, od koder so za ta dela namenjena. Metalija se bo afirmirala in si zagotovila naročila, tako zagotavlja njen razvoj. Kadra za varstvene ustanove in laičnega kadra v zdravstvu bo kmalu dovolj, ker ga štipendirajo. Tehniška šola bo imela k letu dovolj prostora ob pomoči rudarske šole, predvidena pa je tudi dograditev nekaterih prostorov. Tovarna na Gabrskem ima že lokacijo in bo zgrajena, v teku so dogovori za [illegible]mo. Tako bo tudi vprašanje [illegible]slitve mlade ženske sile v doglednem času rešljivo . . .

No, in to je za zdaj vse. Posamezna vprašanja seveda terjajo podrobnejše odgovore, to pa terja več časa, kot pa ga je na razpolago na enem zboru volivcev. Če mladina želi zvedeti tudi podrobnosti, bo potrebno več podobnih sestankov, in sicer za vsako temo po enega. »Mi smo vedno pripravljeni tako razpravljati kot tokrat«, so zagotovili predstavniki občinskega ljudskega odbora. Na mladini je vrsta za vse naslednje pobude v tem smislu. Toda to se naj odrazi na tistih zborih volivcev, ki so pred nami. Mladina naj tudi tam sprašuje, predlaga in tudi zahteva.

Viktor Sirec

Zbrano že precej sredstev za pomoč Makarskemu Primorju

Akcija Rdečega križa, sindikatov, SZDL in drugih organizacij za pomoč prizadetim v Makarskem Primorju je naletela na velik odziv tudi med prebivalci Zasavja. Vse kaže, da bodo v Zasavju zbrali nad 10 milijonov dinarjev poleg drugih prispevkov.

V Trbovljah so do ponedeljka opoldne zbrali skupaj 3,735.000 din, od tega so 2,932.000 din (ki so jih prispevali kolektivi Rudnika Trbovlje, Hrastnik, Cementarna, Strojna tovarna, Metalija in občinski odbor Rdečega križa) poslali na zbirni račun v Zagreb; prispevke ostalih (sindikalne podružnice Tovarne pohištva, Elektro - Trbovlje, Odpada, uslužbencev ObLO, Gimnazije, uslužbencev Zavoda za socialno zavarovanje, Zdravstvenega doma, Trgovskega podjetja »Prvi junij«, Narodne banke, Komunalne banke, dijaki in profesorji ESS, učitelji in učenci osnovne šole Tončke Čečeve, uslužbenci iz Doma družbenih organizacij) bodo pa v teh dneh prenakazali v Zagreb. Omeniti je treba, da so člani delovnega kolektiva Cementarne še sklenili, da bodo prispevali vsak zaslužek osmih ur.

V **Hrastniku** so sklenili, da bodo zaposleni prispevali po 2% od mesečnih osebnih dohodkov. Računajo, da bodo tako zbrali okrog 3 milijone din, 2 milijona din bodo pa prispevale še gospodarske organizacije. Rdeči križ in Društvo upokojencev pa zbirata prispevke v denarju, obleki in materialu.

V **Zagorju ob Savi** so do sobote opoldan zbrali okrog 250.000 (Gradbeno podjetje, Komunalno podjetje, Obrtno mizarstvo, Klavnica Zagorje, uslužbenci ObLO, Modno krojaštvo, Projektivni biro in drugi). Prispevke so pa obljubili še člani kolektivov na Rudniku rjavega premoga in »Varnosti« (zaslužek 4 ur), Lekarne, Zdravstvenega doma, Potrošnje, Povrtnine, Gostinstva (zaslužek enega delavnika) in poslovalnice SAP-Turist biroja (vsak zaposlen po 500 din).

Akcija za zbiranje pomoči poteka prav dobro tudi na področju **Litije**. Gospodarske organizacije, zavodi, ustanove in posamezniki ter organizacije in društva so prispevali že precej denarnih sredstev.

Z akcijo za zbiranje sredstev nadaljujemo po vsem Zasavju. Naj bo vodilo vseh: DVAKRAT DA, KDOR HITRO DA!

Dograditev prostorov v Zadružnem domu

Na konferenci krajevne organizacije SZDL v Prapretnem so med drugim govorili tudi o dograditvi gornjih prostorov v zadružnem domu. Poslopje je delno dograjeno že čez deset let, organizacije Socialistične zveze, LMS, gasilci in drugi pa nimajo primernih prostorov za delo. Spodnji prostori, ki so preurejeni v gostišče, služijo zdaj tudi za sestanke, kar je pa vsekakor neugodno. Zato so na konferenci sklenili, da bodo začeli zbirati sredstva za dograditev doma in se tudi domenili, da naj bi gornje prostore uredili do 29. novembra. Največ bodo prispevali sami vaščani s prostovoljnim delom, materialom in denarjem, računajo pa tudi na pomoč občinskega ljudskega odbora in gospodarskih organizacij. Da bi dela kar najbolje potekala, so na konferenci imenovali tudi poseben gradbeni odbor. — ak

Razprava o analizi letnih konferenc KO SZDL

V začetku februarja bo v Hrastniku zasedal plenum občinskega odbora SZDL, na katerem bodo govorili o analizi konferenc krajevnih organizacij SZDL in o sodelovanju članov občinskega odbora SZDL v pripravah na konference krajevnih organizacij. Na plenumu se bodo pa še domenili o organizaciji sestankov, na katerih bodo razpravljali o osnutku nove ustave. Ugotovljeno je, da vlada med članstvom SZDL za novo ustavo precej zanimanja, saj so o tem razpravljali na vseh konferencah krajevnih organizacij in sklenili, da bodo novo ustavo temeljito proučili na sestankih, ki bodo po krajevnih organizacijah februarja in marca. — ak

Vreme

za čas od 23. do 31. januarja

Še padavine in znižanje temperature. Vendar bistvenih ohladitev ni pričakovati.

»ZASAVSKI TEDNIK«: Tiska CP »Gorenjski tisk« v Kranju — Uredništvo in uprava: TRBOVLJE. Trg revolucije 11/II; telefon 80-191, poštni predal 82. Tekoči račun pri Narodni banki Trbovlje 600-13-3-146 — Letna naročnina 720 dinarjev (z dostavnino), mesečna 60 din (prav tako z dostavnino) — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

ZBIRAJMO NOVE NAROČNIKE

Že nekajkrat smo pisali, da bi radi v jubilejnem 15. letu izhajanja povečali število naročnikov, bralcev in prijateljev Zasavskega tednika. V času od Novega leta naprej so nam nekateri prizadevni zbiralci poslali že cel kup imen novih naročnikov na naš tednik. V tem je bil še zlasti prizadeven Stefan Kolar, iz Loga 312, Hrastnik, ki je sam zbral kar 136 novih naročnikov na Zasavski tednik. Pri tem pa ne smemo pozabiti tudi na Avgusta Hrupa iz Tovarne dokumentnega in kartnega papirja Radeče, pismonošo Maksa Trdina iz Zagorja, Pošto Zagorje ob Savi, Jožeta Zupanca, pismonošo iz Hrastnika, Franca Povšeta iz Trbovelj, Keršičeva 48 in Franca Rozmana iz Tovarne dokumentnega in kartnega papirja Radeče.

Le s skupnimi napori bomo povečali število naših naročnikov, bralcev in prijateljev in tako še bolj približali Zasavski tednik delovnim ljudem!

Veliko zanimanje za probleme

Na zboru proizvajalcev »Elektro-Trbovlje«, ki je bil v ponedeljek, so razpravljali o vseh gospodarskih in komunalnih problemih, tako o investicijah, zaposlovanju nove delovne sile, perspektivah drugih gospodarskih organizacij in ostalem.

Z zanimanjem so pa razpravljali tudi o načrtu gospodarske organizacije za letos, o finančnem načrtu in o poslovanju ekonomskih enot. Zlasti razgibana je bila razprava o poročilu o reorganizaciji elektro-gospodarskih oziroma distribucijskih podjetij v Sloveniji.

Podjetje »Elektro-Trbovlje« bo letos prodalo skupaj okrog 104,235.000 Kwh električne energije, od tega veleodjemalcem okrog 90,965.000 Kwh. V celoti računajo letos z za 28% večjim odjemom električne energije (pri malih odjemalcih za 14%).

Glede na tako visoko povečanje porabe električne energije bo treba nameniti precej sredstev za nadomestitev zastarelih strojev ter za gradnjo novih naprav in poslopij. Tako računajo, da bodo letos postavili tudi nekaj novih razdelilnih transformatorskih postaj (Gabrsko, Trbovlje, Zagorje — Kotredež, Hrastnik), rekonstruirali visokonapetostno omrežje, gradili stanovanja in drugo, za kar bodo potrebovali okrog 173 milijonov din.

Opaziti je bilo, da se zbor proizvajalcev v »Elektro-Trbovlje« ni poglabljal samo v lastne probleme, pač pa je razpravljal tudi o nekaterih drugih zadevah. — ek

Nevsakdanji dogodek na šoli

Minule dni so prinašali učenci in dijaki domov polletna spričevala. »Plačilo« za prvo uspešno ali neuspešno šolsko polletje. Nekateri otroci se uče laže, drugi teže. Kakor kdo. Vsi starši si pa žele, da bi se lahko pohvalili pred sosedi, prijatelji, znanci ali sorodniki: »moj« ali »moja« je pa izdelala polletje s takim in takim uspehom.

Trudijo se učenci, trudijo se učitelji in profesorji. Nekateri otroci se uče, drugi ne. In nastaja problem, kako urediti, da bi učenec ali učenka izdelala razred. In tako misli precej staršev zadnje dni pred redovalnimi konferencami, v kolikor vedo zanje. Nekateri starši se jeze nad otroki, drugi jih pretepajo, tretji gredo v šolo ali pa »modrujejo« doma, kako bi »prerinili« svojega ali svojo v drugo šolsko polletje z dobrimi ocenami.

Večina staršev ve, da je polletno in končno »plačilo« otrok odvisno le od njihovega znanja, da tu ne pomagajo poznanstva in posredovanja. Toda . . .

Pred dnevi je na neki osnovni šoli v Trbovljah stekel takle pogovor:

— Tovarišica, ali vam lahko nekaj povem?

— Lahko, kaj pa je?

— Vem, da bom imela slabo šolsko oceno. Doma sem pa slišala, da bi vam oče dal dva vozička premoga, če mi daste dobre ocene.

Tovarišici učiteljici je prve trenutke dobesedno vzelo sapo. Morda ni prvi hip niti mogla dojeti učenkinih besed.

O dogodku je obvestila učiteljski zbor.

Ne moremo seveda obsojati učenke, toda sprašujemo se: ali se starši zavedajo morebitnih posledic, ki jih lahko zapuste take ali podobne besede ali celo dejanja na razvijajočo se psiho mladega otroka? In tudi to: teh izrečenih besed ni mogoče opravičiti z ničemer. Besede so bile izgovorjene iz otroških ust, toda v njih je bila misel otrokovega očeta ali matere. Je misel tistih, katerih navade in življenjska načela posnema otrok.

J. SAVŠEK

NA OBISKU PRI NOVATORJU VALENTINU OSREDKARJU V STROJNI TOVARNI TRBOVLJE

Za vzgled mladim

50 let dela novatorja Strojne tovarne Trbovlje Valentina Osredkarja — Ves svoj prosti čas posveča lastnemu izpopolnjevanju in izdelovanju vrste raznih prototipov — Njegovi glavni izdelki: jamske stojke in stropniki tipa »Valent« — Avtomatični nakladalec in drugi izdelki — Lansko leto je prejel diplomo in kolajno na razstavi tehničnih izumov v Bruslju

Prejšnji teden so ljubitelji televizije iz ljubljanskega studija TV lahko gledali med oddajo »Naši izumitelji« tudi trboveljskega novatorja in izumitelja VALENTINA OSREDKARJA iz Strojne tovarne.

Obiskali smo ga na delovnem mestu, da bi zvedeli kaj več o njegovih načrtih.

— Eh, kaj boste pisali! je skromno odgovoril. Kljub temu se je vendar dal pregovoriti in pričel pripovedovati.

— V zamisli imam vrsto raznih naprav, toda vsega ni mogoče uresničiti. Za vsako stvar najprej napravim prototip in zadevo preizkusim in šele potem oddam naprej.

Tovariš Valentin Osredkar je član zveznega Združenja izumiteljev v Beogradu. Lani so dve njegovi ustvaritvi izbrali med številnimi izumi in jih zraven drugih poslali na mednarodno razstavo iznajdb v Bruslju, kjer je bilo razstavljeno preko 1000 iznajdb izumiteljev iz celega sveta. Na tej razstavi je bilo dano veliko priznanje našemu revirskemu izumitelju Valentinu Osredkarju. S škrlatno kolajno je bil namreč nagrajen njegov prototip avtomatičnega nakladalca, čigar model v velikosti otroške igrače je vzbujal na razstavi veliko pozornost.

Tudi za jamske stropnike in stojke tipa »Valent« je prejel srebrno kolajno in diplomo. To je bilo veliko priznanje njegovemu delu.

Danes v Strojni tovarni v Trbovljah proizvaja avtomatične nakladalce in vedno bolj se uveljavljajo tudi jamski stropniki in stojke tipa »Valent«. Danes se zanimajo za stojke domače proizvodnje ne samo domači jugoslovanski rudniki, temveč tudi na Poljskem, v Madžarski in Jordaniji. Letošnje leto bodo v STT odposlali znatno količino od 24 tisoč predvidenih jamskih stojk v Madžarsko. Za stojke tipa »Valent« pa se zanimajo tudi v Avstriji, kjer se vodijo razgovori za njihovo dobavo. To je uspeh in priznanje domači proizvodnji, posebno še, ker so prav prve stojke prišle k nam ravno iz Avstrije.

Valentina Osredkarja so konec lanskega leta povabili v Beograd, kjer so mu izročili kolajne in diplome za njegove izume.

Med svojim službovanjem v STT je tovariš Osredkar napravil po svoji zamisli vrsto izboljšav pri raznih strojih. Povedal nam je pa, da ima še vrsto načrtov in da bo kljub temu, da gre letos v pokoj, še vedno na razpolago, če bo potrebno. Posebno je tovariš Osredkar vesel, da mu je uspelo izdelati tip jamskega železnega podporja, ki se uspešno uveljavlja, in da se ob njem naš rudar, ki težko dela v jami, počuti varnega.

Stane Suštar

Diploma in kolajna, ki jo je prejel Valentin Osredkar iz trboveljske Strojne tovarne za svoje delo

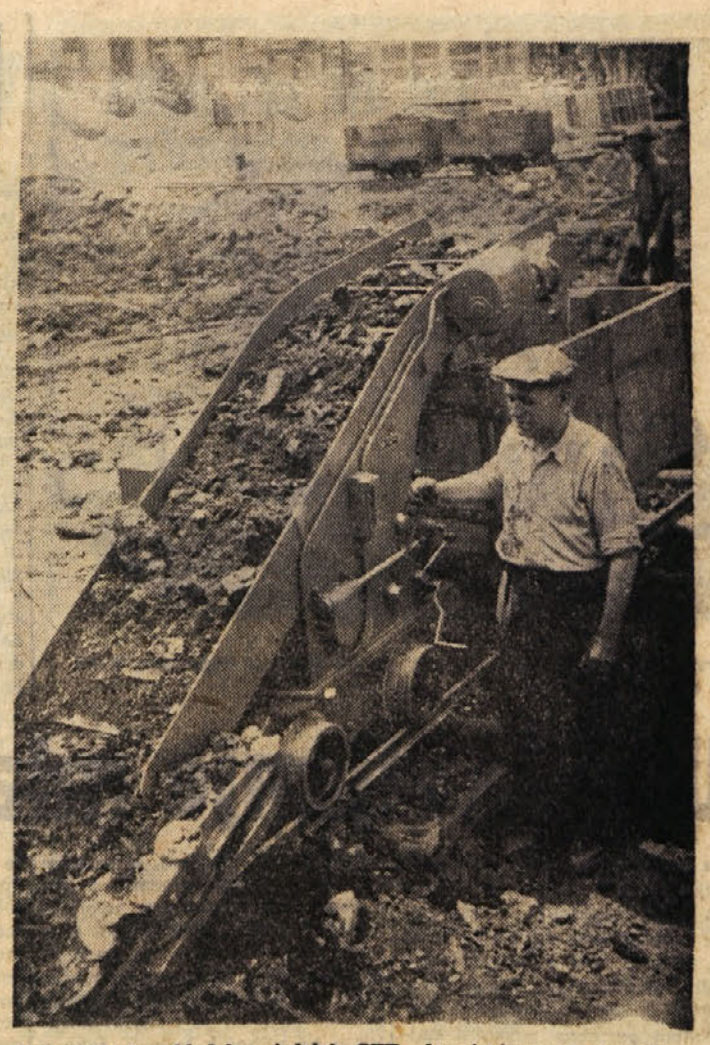

Avtomatični nakladalec, izdelek STT, konstruiran po zamisli Valentina Osredkarja

Sprejeti pravilniki

Svet za delo občinskega ljudskega odbora Hrastnik je pripravil za razpravo v zboru proizvajalcev poročilo o pravilnikih o delitvi dohodka. Predložene pravilnike je kritično ocenila posebna komisija, ki so jo sestavljali predstavniki sveta za delo in občinskega sindikalnega sveta.

Komisija je ugotovila, da so bili vsi pravilniki dostavljeni do roka, razen pravilniki splošnega gradbenega podjetja v Hrastniku in kmetijske zadruge Radeče-Dol. Bistvenih nepravilnosti komisija ni ugotovila, kar tolmačijo s tem, da se je sindikat zelo zavzemal za pravočasno izvršitev nalog pri izdelavi pravilnikov in je celo pomagal s tem, da je formiral posebno strokovno komisijo za pomoč manjšim podjetjem.

Večina kolektivov je pravilnike izdelala tako, da je zagotovljen relativno večji porast sredstev, namenjen za sklade v primeru, če kolektiv ustvari večji čisti dohodek od planiranega in relativno večji del čistega dohodka za osebne dohodke, v kolikor ne bi dosegli planiranega. Tako so se tega načina poslužili na primer v steklarni zaradi tega, da zagotovijo formiranje minimalnih osebnih dohodkov tudi v primeru, da iz kakršnih koli vzrokov pride do zastoja v izvozu, na katerega so v večji meri navezani (Zahodna Nemčija).

Ugotovljeno je, da pravilniki o delitvi osebnega dohodka v celoti zagotavljajo primerne minimalne dohodke, razen v podjetju »Peta« v Radečah, kejr so še znatne posledice pred leti nastalih finančnih težav. Pravilniki ne dovoljujejo pretiranih razponov med najnižjimi in najvišjimi osebnimi dohodki. V nekaj primerih (Rudnik Trbovlje—Hrastnik, KZ Radeče-Dol, Steklarna Hrastnik) so bile imenovane komisije za sestavljanje osnutkov pravilnikov s strani upravnih odborov podjetij, ne da bi predhodno konsultirali kolektiv ali — pri večjih podjetjih — predstavnike kolektivov. — Drugod so začeli z delom pravilnikov šele potem, ko so že s kolektivi analizirali pomanjkljivosti dosedanjih sistemov delitve in poudarili potrebo po pravilnejših kriterijih. Komisije v podjetjih so predvsem proučile gibanje realizacije v preteklih letih in možnosti za izvršitev in eventualno prekoračenje proizvodnih planov za letos in prihodnje leto. Proučili so nadalje možnosti za povečanje proizvodnosti in znižanje proizvodnih stroškov, kakor tudi možnosti za izokriščanje v vsakem primeru obstoječih in ugotovljenih rezerv.

Pravilniki so bili, razen v enem primeru, predloženi na vpogled vsem članom kolektivov in z njimi razpravljani. V Papirnici Radeče je razen ostalih pripomb, ki so jih tudi povsod drugod upoštevali, kolektiv ekonomske enote uprave v celoti ovrgel predlog pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, nakar je bil spremenjen pravilnik na izredni seji delavskega sveta znova proučen in sprejet. Manj pripomb je bilo danih tudi s strani omenjene komisije sveta za delo, ki pa so jih kolektivi upoštevali takoj.

Mišljenje komisije je, naj zbor proizvajalcev spremlja v bodoče izvajanje določil pravilnikov o delitvi osebnega dohodka, kar bo pokazalo dejanski razpon med najnižjimi in najvišjimi prejemki, kot tudi njihov absolutni znesek, možna pa je tudi primerjava med podjetji sorodnih strok. — or

Svetle perspektive

V TOREK SO V ZAGORSKI »VARNOSTI«, KI JE OD NOVEGA LETA NAPREJ SAMOSTOJNA GOSPODARSKA ORGANIZACIJA (PREJ OBRAT RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA ZAGORJE OB SAVI), VOLILI PRVE ORGANE SAMOUPRAVLJANJA (ČE PRI TEM NE RAČUNAMO OBRATNEGA DELAVSKEGA SVETA). — ODLOČILI SMO SE, DA OBIŠČEMO TA KOLEKTIV IN KAJ VEČ ZVEMO O NJIHOVIH PRIZADEVANJIH, DA BI V PRIHODNJE VEČ USTVARJALI IN TAKO KREPILI GOSPODARSKO MOČ ZAGORSKE KOMUNE.

»Varnost« je torej najmlajša zagorska gospodarska organizacija. In mladi (v večini primerov) so tudi zaposleni, če že ne po starosti, pa po delu s sodobnejšimi metodami in na nov industrijski način (čeprav v podjetju še opravljajo obrtniške usluge). Zato je razumljivo, da podjetje nima tradicij kot druga podjetja, ki izdelujejo različne električne stroje in druge naprave. Sicer pa tudi volja in prizadevanje nekaj velja.

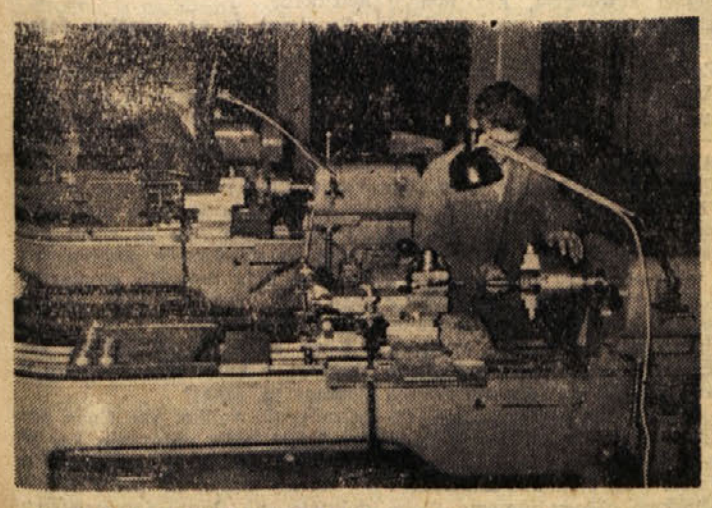

Pri delu (iz zagorske »Varnosti«)

Inž. Jože Kužnik, ki je zdaj v. d. direktorja podjetja, mi je pripovedoval o načrtih zagorske »Varnosti«:

»Računamo, da bomo letos ustvarili okrog 630 milijonov din realizacije pri okrog 220 zaposlenih. Zdaj izdelujemo suhe trofazne transformatorje s silikonsko izolacijo moči 200 in 315 Kwh Amp., fluorescenčne svetilke 2 krat 20 W in 2 krat 40 W, paketna stikala od 16 do 63 Amp., elektromotorje od 1,1 do 40 Kwh, električne naglavne svetilke, kontaktorje od 10 do 200 Amp., visokofrekvenčne vrtalne stroje s frekvenco 150 Hz, nizkonapetostne razdelilne baterije, nihalna tipkala, strelne strojčke in metanometre za indikacijo metana (s proizvodnjo slednjih bodo začeli najkasneje do konca junija). Letos bomo začeli z izdelavo izdelkov na osnovi licenčne pogodbe z belgijsko organizacijo »Comelec«, zlasti transformatorjev, kontaktorjev, paketnih stikal in fluorescenčnih svetilk.«

»Varnost« iz Zagorja se je pa v kratkem času obstoja uveljavila tudi že na zunanjem tržišču. Izvozili so že prve električne jamske svetilke (v Združeno arabsko republiko), zdaj so pa v teku razgovori za izvoz elektromotorjev, svetilk, ventilatorjev in visokofrekvenčnih vrtalnih strojev.

V podjetju si pa prizadevajo, da bi povečali proizvodnjo. Inž. Kužnik je pripovedoval, da so lani kupili iz lastne amortizacije 7 novih strojev. Jugoslovansko investicijsko banko so pa zaprosili za dodelitev posojila za nakup novih obdelovalnih strojev v skupni vrednosti 130 milijonov dinarjev, ker imajo v sedanjih tovarniških prostorih še dovolj prostora za namestitev strojev, ki bi jih dobili, če jim bo odbreno posojilo. To bi hkrati predstavljalo tudi I. etapo rekonstrukcije »Varnosti«, hkrati pa že pripravljajo načrt za II. etapo rekonstrukcije oziroma razširitve proizvodnje.

Dejstvo je-, da ima zagorska »Varnost« perspektive za nadaljnjo razširitev in povečanje proizvodnje in da postane »milijarder« v uspešnem izvajanju realizacije. Razumljivo pa je, da bo moral kolektiv pri teh prizadevanjih tudi sam priskočiti na pomoč in se bo zato dragoceno obrestoval vsak dinar, ki ga bodo danes, jutri ali pojutrišnjem namenili iz čistega dohodka podjetja za sklade podjetja, ker bodo za to laže in več jutri, pojutrišnjem, čez mesec ali leto dni proizvajali. Če bodo pa več proizvajali, bodo pa tudi laže reševali probleme, če pri tem omenjamo samo pomanjkanje kvalificirane delovne sile, ki je ni zaradi enostavnega razloga — ker ni stanovanj. Sicer v »Varnosti« tudi ta problem niso pustili vnemar, saj bodo del čistega dohodka, ki so ga ustvarili lani, letos namenili za nakup prepotrebnih stanovanj.

Dobro gospodarjenje in skrb za vsak dinar bo verjetno že med letom preobrazila člane kolektiva. Zdaj so namreč v »Varnosti« začeli proučevati možnosti, da bi tudi tu ustanovili ekonomske enote, da bi tako bolje gospodarili in približali upravljanje neposrednim proizvajalcem. Korak v prizadevanjih, da bi bilo nagrajevanje kar najbolj pravično, pomenita tudi izdelana pravilnika o delitvi čistega dohodka in o delitvi osebnih dohodkov, ki ju je sicer potrdil že prejšnji obratni delavski svet, zdaj bodo pa ponovno o njih razpravljali novoizvoljeni organi samoupravljanja.

»Varnost« je zdaj na začetku svetlih perspektiv. Z odločnostjo in z osebno prizadevnostjo ter aktivnim sodelovanjem bo mogoče marsikaj doseči, ker so dani pogoji za to. In ne navsezadnje: »Varnost« iz Zagorja je skupaj z nekaterimi drugimi gospodarskimi organizacijami član poslovnega združenja »Rudis« iz Trbovelj, v okviru katerega se bo lahko še nadalje afirmirala.

Pri vsem tem pa ne gre pozabiti dejstva, da bo vsak dinar ustvarjene realizacije hkrati krepil tudi gospodarsko moč zagorske komune in hkrati s tem zagotavljal tudi reševanje vrste problemov družbenega standarda, ki jih je, in ki jih bo mogoče reševati le s sodelovanjem gospodarskih organizacij.

»Varnost« iz Zagorja proizvaja zdaj že vrsto izdelkov, ki jih razstavlja vsako leto tudi na mednarodnem zagrebških velesejmih

LITIJSKI ZBOR PROIZVAJALCEV O PRAVILNIKIH O DELITVI ČISTEGA DOHODKA IN OSEBNIH DOHODKOV

Sprejeto važno priporočilo

V petek je litijski zbor proizvajalcev razpravljal o poročilu komisije o pregledu pravilnikov o delitvi čestega dohodka in o delitvi osebnih dohodkov. Ugotovljeno je bilo, da so na zadnjih razgovorih o izdelavi obeh pravilnikov razčistili tudi vprašanja okrog najvišjih in najnižjih osebnih dohodkov in razmerjih za delitev čistega dohodka na sklade in osebne dohodke. Pravilniki slonijo na zasledovanju večje proizvodnje in ekonomičnosti, pri čemer bo pa kazalo, še z večjo vnemo odkrivati notranje rezerve. Sicer so si pa skoro povsod prizadevali, da zagotovijo sredstva za razširjeno reprodukcijo in osebne dohodke, pri tem so pa zapostavljali zagotavljanje sredstev za potrebe družbenega standarda v najširšem smislu.

Zbor proizvajalcev ni izrekel bistvenejših pripomb k poročilu posebne komisije o pregledu pravilnikov o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov v industrijskih gospodarskih organizacijah in v kmetijskih zadrugah Litija in Gabrovka — Dole. Sprejel pa je nekaj važnih priporočil. Prvenveno velja omeniti izglasovano priporočilo (dva odbornika šta se glasovanja vzdržala), da naj v vseh gospodarskih organizacijah prouče možnosti za uvedbo nagrajevanja na osnovi plačane proizvodnje, kar naj bo ena najvažnejših nalog gospodarskih organizacij v tem času, pa tudi sam zbor proizvajalcev bo moral o tem večkrat govoriti. Sicer so pa odborniki zbora proizvajalcev menili, da naj bi pravilniki o delitvi čistega dohodka vsebovali tudi načela, kam naj se usmerjajo oziroma za kaj namenjajo sredstva skladov (kakor je to s pravilnikom predvidela litijska Lesna industrija), ker je kazno, da bo treba kar največ sredstev zagotoviti za razširitev reprodukcije, skladno s tem pa zagotovitev dovoljnih sredstev za udeležbo na natečajih za investicijska posojila.

Poročilo komisije o pregledu pravilnikov gospodarskih organizacij s področja trgovine, gostinstva in obrti bo pa na dnevnem redu na prihodnji seji zbora proizvajalcev.

Seja ZK v Hrastniku

Preteklo sredo je bila v Hrastniku seja rudniškega komitija ZK rudnika Trbovlje Hrastnik. Razpravljali so o družbeni [illegible] komunistov v zvezi z [illegible] zacijo samoupravljanja. O [illegible] vprašanju so dolžni [illegible] razpravljati z vsemi [illegible] tiva in tako zagotoviti [illegible] tost decentralizacije samoupravljanja v zvezi s čemer je [illegible] smiselno oblikovanje ekonomskih enot. O tem vprašanju je [illegible] razpravljal tudi sindikat v [illegible] ROS.

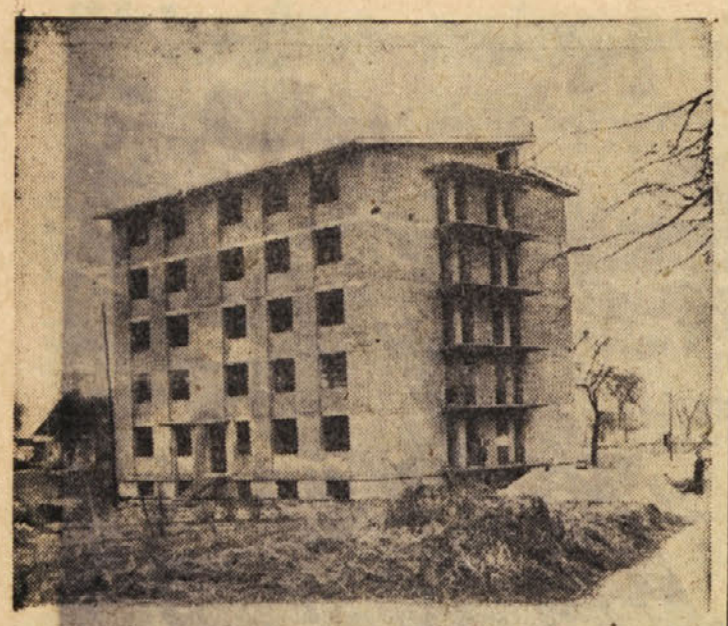

Prva stolpnica na desnem bregu Save v Litiji je dograjena, a žal še nevseljiva

Prvi klubski večer

Občinski svet Svobod in prosvetnih društev v litijski komuni je na pobudo okrajnega sveta Svobod iz Ljubljane organiziral v soboto 20. januarja popoldne v klubu litijske Predilnice posvetovanje o oblikah in načinu klubskega življenja v občini.

Posveta so se udeležili zastopniki iz Litije, Šmartna, Gabrovke, Dol pri Litiji ter Vač. Prav tako tudi sekretar občinskega komiteja ZK Litija ter predsednik ObLO Litija. Posvet je bil namenjen vprašanju, ugotovitvi, kakšne možnosti so dane za razvoj klubskega življenja v Litiji in okoliških krajih. Najboljše pogoje za klubsko življenje imajo v Litiji, kjer je uprava Predilnice stvari naklonjena ter pripravljena dati na razpolago prostore in še drugo, kakor na primer tudi televizor. Treba je samo organizirati redno klubsko dejavnost. Največja ovira je pač v tem, da ni na razpolago potrebnega človeka, ki bi skrbel za to dejavnost. Vse pa kaže, da bodo uredili tudi to vprašanje in da bo tudi v Litiji zaživelo klubsko življenje. Sam program za nadaljnje delo v tej smeri predvideva tri klubske večere.

V litijski komuni doslej najboljše dela klub v Dolah pri Litiji in na Vačah. Pogoji za otvoritev kluba so dani nadalje v Kresnicah, Jevnici, Gabrovki in Šmartnem, pa tudi na Savi. Občinski svet Svobod in prosvetnih društev je sklenil, da bo v svojem programu dela posvetil temu vprašanju največjo pozornost, namreč da se napravi načrt za ureditev raznih predavanj in razgovorov in se bodo v tem pogledu tudi najtesneje povezali z litijsko Delavsko univerzo.

Obrobni kraji litijske komune, kakor na primer Dole in Vače si žele, da bi prišli vsaj do kinoprojektorja na ozki trak, da bi s predvajanjem raznih filmov poživili kulturno in izobraževalno dejavnost v svojem kraju. Na Vačah pripravljajo akcijo za zbiranje sredstev za nakup kinoprojektorja, žele pa tudi pomoč ljudskega odbora.

Led je torej v Litijski komuni tudi na tem področju prebit. Ugotovili so namreč, da so dani pogoji za delo in razvoj več klubov v občini. Ob tesnem sodelovanju z vsemi institucijami v kraju, posebno pa s sekcijami pri SZDL upajo, da bodo uspeli tudi na področju klubske dejavnosti.

Po uspelem razgovoru o tem vprašanju je bil prirejen klubski večer, na katerem je delovala dramska družina iz Dol pri Litiji z odlomkom iz igre »Draga Ruth«, tovariši iz Ljubljane so pa s slikami in besedo prikazali življenje in delo slikarja Pavlovca, za zaključek pa film o »Astronavtiki«. — Bil je to prijeten klubski večer, kakršnih si Litijani še žele. Kakor že poudarjeno, pripravljajo za v bodoče Litijani tri klubske večere. — ar.

Uveljavljanje mladih

Na plenarni seji občinskega komiteja Zveze komunistov v Hrastniku so ob vprašanju obremenjenosti z delom posameznih komunistov govorili tudi o uveljavljanju mladih komunistov. Ugotavljajo namreč, da je prav mladim komunistom potrebno posvetiti največ pozornosti. Predvsem velja to za mlade sekretarje osnovnih organizacij ZK, ki še nimajo dovolj izkušenj, imajo pa veliko prizadevnosti in pripravljenosti za kar najboljše delo. Občinski komite je poudaril, da je potrebno te tovariše čimbolj razbremeniti raznih funkcij, ki se delovnim tovarišem zlasti hitro nakopičijo, in jim tako omogočiti dosledno in plodno delovanje v organizaciji sami. Prav tako je potrebno razbremeniti mnogih funkcij tudi ostale tovariše, ki že več let ali vseskozi deluje jo domala na vseh področjih družbene dejavnosti in jim zato zmanjkuje celo časa za osebno življenje in izpopolnjevanje v ideološkem pogledu.

Posebno pozornost pa je potrebno posvetiti mladim komunistom in soloh mladini izven proizvodnje, torej tistim, ki organizacijsko sodijo v terenske organizacije ZK. V teh organizacijah so namreč pretežno včlanjeni starejši tovariši, gopodinje in v veliki meri upokojenci. Nedvomno imajo starejši komunisti, ki sicer ne morejo kdo ve kako aktivno delovati, veliko dobrih izkušenj, ki mladim tovarišem veliko pomenijo v njihovem revolucionarnem uveljavljanju v družbi. Prav zaradi tega je potrebno skrbeti za to, da bodo dobile te organizacije vrste novih, predanih mladih članov, katerih prizadevanje bo še poživilo dogajanje na njihovih terenih, tako v stanovanjskih, krajevnih skupnostih in drugod.

Nekoliko teže pa je to vprašanje v kmetijskih predelih občine, kjer se mladina vključuje predvsem v proizvodnjo in v šole, vendar je tudi na tem področju zelo pomembno uveljavljanje mladih komunistov na vseh področjih družbenega življenja. Vsekakor pa je povsod najvažnejša osebna prizadevnost slehernega člana ZK samega, kajti le na osnovi uveljavljanja osebnih pozitivnih teženj v ležni ugleda pri zaupanju prebivalstva, med katerim delujejo.

or

Z OBČNEGA ZBORA ZAGORSKIH TABORNIKOV

K še večjim uspehom

O zagorskih tabornikih smo doslej prav malo pisali. In vendar je njihova dejavnost v preteklem letu dokaz, da znajo tudi mladi ljudje usmeriti delo organizacije.

Taborniški odred »Črnih krtov« je s preteklim letom zaključil že osmo leto svojega obstoja. Sedaj je v odred vključenih 250 članov, organizacijsko je pa razdeljen na štiri čete. Iz poročila starešine Pirnata, ki ga je podal na občnem zboru, izhaja, da je bila v teku cela vrsta sestankov, izletov in taborjenj in da je bil program dela za lansko leto ne samo dosežen, pač pa precej presežen, kljub težavam, s katerimi so se zagorski taborniki ubadali.

Tudi rednega taborjenja v Bohinju se je udeležilo precej članov, letovala je pa tudi zdravstvena kolonija. Kljub temu so pa taborniki naleteli na določene težave — občutno pomanjkanje vodilnega kadra in pomanjkanje finančnih sredstev. Zato bo treba v bodoče usposobiti dober kader, da delo ne bo slonelo le na nekaj članih. Zaradi neurejenih finančnih razmer so pa bili tudi že v krizi, da je bilo težko s sprejemanjem novih članov; prejšnja leta je pa članstvo zmeraj naraščalo. Napredovanju v članstvu je bila torej kriva šibka finančna pomoč. In vendar je naloga taborniške organizacije, da nudi mladini čim več življenja v naravi.

V razpravi na občnem zboru so zagorski taborniki nanizali vrsto problemov. Med drugim so govorili o tesnejšem sodelovanju z organizacijo LMS, ZB in ostalimi organizacijami in društvi. V preteklem letu so imeli dobro povezavo z ObK ZKS in občinskim odborom SZDL, katero pa želijo v bodoče poglobiti. Prav tako bodo v prihodnje navezali tesnejše stike tudi z občinskim odborom Ljudske tehnike, pričeli z varčevanjem, nabran denar pa bodo dali v sklad za taborjenje. Govorili pa so tudi o sodelovanju z ostalimi zasavskimi taborniki.

Govorili so nadalje o gradnji taborniške koče v Kisovcu, kjer je četa pripravljena pomagati s prostovoljnim delom; skušali pa bodo uresničiti tudi zamisel zagorske čete za zgraditev koče na enem izmed okoliških hribov.

Kazno je, da je odred »Črnih krtov« ena izmed najbolj delavnih organizacij v zagorski občini. To je v razpravi poudaril tudi tehnični sekretar pri ZTS Fram in izročil zagorskim tabornikom v znak priznanja za uspešen nastop na pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane« tranzistorski sprejemnik in garnituro badmintona. — (rap)

Vedno večje zanimanje za zidake iz elektrofiltrskega pepela

Nič več poskusna proizvodnja — Lani nad 4,000.000 opečnih enot — Jamski kvadri se vse bolj uveljavljajo — Tudi v Trbovljah bodo poslej gradili z zidaki iz elektrofiltrskega pepela — Zanimanje za zidake v Kočevju, Kopru in Puli

Obrat Tovarne zidakov Elektrarne Trbovlje je bil do decembra lani v poskusni proizvodnji. V enoletnem razdobju si je kolektiv pridobil precejšnje izkušnje. Zdaj je proizvodnja zidakov iz elektrofiltrskega pepela že ustaljena in poteka brez večjih zastojev.

Lani so izdelali nad 4 milijone opečnih enot. Začeli so z izdelavo zidakov, pozneje pa so prešli tudi na izdelovanje jamskih kvadrov, ki jih uporabljajo v rudnikih namesto betonskih kvadrov, saj so kvadri iz elektrofiltrskega pepela za polovico lažji, njihova trdnost je pa enaka. Ti kvadri so se z uspehom uveljavili že v rudnikih rjavega premoga Zagorje in Trbovlje — Hrastnik na obratu Novi Dol.

Trenutno je v tovarni zaposleno 49 delavcev, od tega 36 žena. Delajo v treh izmenah; zidake izdelujejo le podnevi, ponoči pa pripravljajo vse potrebno za nemoteno proizvodnjo.

Z dobro organizacijo dela in z izboljšanjem proizvodnje so lani uspeli znižati ceno zidakom, tako da velja zdaj opečna enota 9 dinarjev. Za zidake iz elektrofiltrskega pepela vlada vedno večje zanimanje. Lani so prodali največ zidakov v Kočevje, kjer so sezidali več stanovanjskih blokov. Letos bodo tudi v Trbovljah začeli graditi z zidaki iz elektrofiltrskega pepela. Doslej so z njimi zgradili prizidek k stanovanjskemu bloku na Dežmanovem. Za zidake se pa zanimajo tudi v Kopru in Puli, pa tudi domače gradbeno podjetje »Zasavje« bo naročilo večjo količino zidakov.

V tovarni so uspeli znatno izboljšati kvaliteto zidakov. Težavno je le, ker še ni urejena cesta za dovoz potrebnih surovin in odvoz zidakov, kar je urejeno za zdaj s prevozom po železnici. V načrtu pa imajo zgraditev ceste na mestu, kjer je zdaj ozkotirna železnica. Za ureditev te ceste se zanimajo tako v Elektrarni, Cementarni in na Rudniku rjavega premoga Trbovlje — Hrastnik.

Štiri gostovanja v Hrastniku

Štiri gostovanja v Hrastniku

Dramska mladinska skupina trboveljske gimnazije, ki deluje v sestavu Svobode - Center, je gostovala v četrtek 18. in v petek 19. januarja v Hrastniku z igro »Neopravičena ura«. V četrtek so mladi gledališčniki nastopili s tem odrskim delom v dvorani Svobode II in v petek v dvorani Svobode I v Hrastniku.

Pojasnilo

V zadnji številki sem pomotoma zamenjal številčne označbe krajevnih organizacij SZDL na terenu Hrastnik. Tako se nanaša vest o konferenci KO SZDL v »Telegramih« na teren I in ne II, torej Rudnik, medtem ko se nanaša vest o dogajanju na terenu steklarne na teren II in ne obratno. Ob tem naj pripomnim, da gre za odstavitev dosedanjega predsednika KO SZDL Franca Matka, da ne bo ob tej vesti kakšnih pomislekov. Sicer ustreza vsebina obeh vesti objektivni resnici.

Viktor Širec

Razširjena seja občinskega odbora SZDL

V torek 16. t. m. je bila razširjena seja občinskega odbora Socialistične zveze v Trbovljah in ostalega občinskega političnega aktiva. Razpravljali in ocenili so beograjsko konferenco, prav tako poslušali oceno in odmev na XXII. kongres KP ZSSR v svetu; oceno in pomen sestanka Naser — Tito — Nehru v Kairu ter stanje berlinske krize; poročilo o tehnični pomoči Jugoslavije nerazvitim deželam. — S tem gradivom bodo seznanili tudi krajevne organizacije SZDL.

Med drugim so na seji podprli akcijo občinskega odbora Rdečega križa, ki je naslovil na vse organizacije v občini poziv, da v čim večji meri pomagajo ponesrečencem potresnega ozemlja v Dalmaciji, ki so v hudi stiski. Strinjali so se tudi, da vso to akcijo vodi občinski odbor Rdečega križa v Trbovljah, ki bo sproti seznanjal Republiški odbor Rdečega križa v Ljubljani o uspehih zbiralne akcije. — ek

RAZGOVOR S TAJNIKOM OBČINSKEGA SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV V TRBOVLJAH, KARLOM MALOVRHOM

Občinstvo premalo ceni prizadevanja domačih kulturnih skupin

Kaj je najbolj pereče v kulturnem življenju komune?

— Najbolj pereča je ureditev statusa glasbene šole v Trbovljah. Prav tako pereča je pridobitev prostorov za kulturno prosvetno življenje v zaselku Čeče, kjer je to življenje zelo živahno in so kmetje sami pripravljeni veliko prispevati v lesu, delu in podobnem.

Ali je Delavski dom dovolj izkoriščen?

— Delavski dom ni dovolj izkoriščen. Svoboda Center, ki v njem deluje, ne more zagotoviti njegovo popolno zasedenost, ker temelji njeno delovanje na amaterski aktivnosti.

Zanima me vaše osebno mnenje o knjižnicah in čitalnicah, aplicirano na Trbovlje

— Knjižnice bi morale več nuditi bralcem. S strani občinske knjižnice bo to mogoče takrat, ko se bo ta knjižnica preselila v nove prostore. Vodstvom društev, ki imajo svoje knjižnice, pa je potrebna večja pozornost knjižnicam. Zlasti v 4 vaških knjižnicah je knjig premalo in so že vse prebrane. Priporočamo zamenjavo knjig, a občinski ljudski odbor je dal dve sto tisoč din za dopolnitev teh knjižnic z novimi knjigami. Čitalnic nimamo, v kolikor ne štejemo klubske prostore tudi za čitalnice. Tudi študijske knjižnice v občinskem obsegu nimamo. Delovanje knjižničarjev bo v bodoče boljše, ker skrbimo za njihovo nadaljnje usposabljanje s seminarji. Takšen seminar je trenutno v Zagorju.

Ste zadovoljni z delom kulturnih delavcev, ki jim je to poklic?

— Predvsem v glasbeni in likovni vzgoji je viden napredek, kar se bo poznalo pri naraščanju v naših Svobodah in prosvetnih društvih.

So sredstva primerna potrebam v kulturnih dejavnostih?

— Po proračunu so primerna. Je pa vprašanje, če jih v celoti dobimo. Za razvoj, za izboljšanje kvalitete in kadrov pa so sredstva še vedno premajhna. To predvsem zato, ker si društva želijo več gostovanj tujih poklicnih skupin, kar bi vplivalo na njihovo kvalitetno rast.

Kaj naj še storimo za pestrejše družabno življenje?

— Predvsem v klubih moramo doseči več pestrosti s prirejanjem klubskih večerov, literarnih, glasbenih in drugih večerov, z razstavami in podobnim. Svobode bi morale organizirati plesne vaje pod nadzorstvom, razvedrilne večere, različna okolju primerna predavanja in razgovore.

S čim ste bili lani najbolj zadovoljni v kulturnem dogajanju?

— S tem, da je gledališka skupina Svobode Center dosegla prvo mesto na Hvaru. Najbolj nezadovoljen, da še to povem, sem s tem, da se naši pevski zbori, ki so zelo kvalitetni, niso mogli udeležiti republiške revije pevskih zborov v Mariboru.

So stvari, ki vas nenehno žalostijo?

— Predvsem to, da se društva in njihovi člani trudijo in žrtvujejo mnogo ur za kulturno življenje v kraju, da pa ob tem občinstvo za njihov trud nima želenega zanimanja, zlasti pa mladina in delavci, katerim je ta trud predvsem namenjen. Ob tem je zlasti žalostno to, da domače prebivalstvo ne ceni dela domačih amaterjev tako kot vrednosti tuje enakovredne skupine.

Koga smatrate za najbolj zaslužnega v kulturnem življenju v komuni in zakaj?

prizadevnih veliko: vse člane po-

— To je težko vprašanje, ker je sameznih sekcij v društvih in strokovne vodje, ki požrtvovalno delujejo na kulturnoprosvetnem področju, izstopa pa zlasti upraviteljica osnovne šole Čeče tovarišica Marica Daugul, ki vzestransko deluje v najtežjih pogojih.

Kaj mislite o mnenju, da delavci nimajo ne časa ne smisla za kulturo in za umetnost posebej?

— To mnenje do neke mere drži, je pa razumljivo, da v sodobnem tempu dogajanja in dela ni bilo veliko priložnosti, da bi smisel delavcev za kulturo in umetnost posebej prišel v večji meri do izraza. Lahko pa rečemo, da sistem izobrazbe, ki jo dajejo delavske univerze, časopisje, radio, klub bi in drugi činitelji, že močno vplivajo v tem smislu tako da opažamo napredek nasploh, sodeč po obiskih ljudi na razstavah in drugod, kamor do včeraj niso prihajali.

Nekaj, na kar želite opozoriti mimo teh vprašanj?

— To je programska politika kinematografov. Kljub temu, da kinematografi jemljejo predvsem tisto, kar jim je na razpolago, naj bi vodili več računa o vzgojnem vplivu filma na prebivalstvo, zlasti na mladino. Za razumevanje filmov pa naj bi skrbeli tudi s slabi izbiri filmov v obliki filmskih gledališč, filmskih klubov, razgovorov in drugače, da bi omogočili tudi manj presojajočemu obiskovalcem kina ločiti zrno od plevela. Predvsem pa je potrebno paziti na to, da za mladino ne predvajamo njej neprimernih filmov, kar se je tudi že zgodilo. Film naj ne kvari dobrih navad in prizadevanj naših krajev v kulturi.

Franc Slapnik:

Madžarska danes

Iz navedenih številk vidimo, da so cene v Madžarski precej višje od naših in da je življenjski standard v tej deželi primerjati z našim iz let 1952—1954. Značilno je pa, da so stanovanjske najemnine, elektrika, voda in plin zelo poceni in da za sedaj v tem delu standarda še ne poznajo nobenih ekonomskih cen. Za enosobno stanovanje znaša najemnina 40—50 forintov mesečno, za dvosobno stanovanje pa 80—100 forintov. Stanovanjska stiska je zelo velika. Mladoporočenci morajo čakati tudi po nekaj let na dodelitev stanovanja. Brez zvez — tako so mi tukaj zaupali — je tukaj nemogoče hitreje uspeti. Bil sem izredno presenečen nad izredno redkimi novogradnjami. To velja za Budimpešto kot za njeno okolico. V primerjavi z nami tega sploh ni mogoče primerjati, kajti pri nas ne najdeš komune, kjer se ne bi nič gradilo. V Madžarski pa sem videl tudi večja mesta, ki so pač takšna, kot so bila pred vojno. To je ravno dokaz visoko centraliziranega vodenja, ki je značilno za vse vzhodnoevropske države in tudi za Madžarsko.

Nakup predmetov široke potrošnje ni omejen. Izjema je le pohištvo, za katerega morajo delavci v tovarnah prejeti predhodno nakaznico, da si ga lahko preskrbe po polovični ceni. Pohištvo je sicer tudi v prosti prodaji, vendar z neverjetno visoko ceno. Primer: kompletna spalnica bi stala okrog 15.000 forintov. Značilne so pa tudi zelo visoke cene gospodinjskih aparatov, kar je v primerjavi s cenami v Sovjetski zvezi in Češki pravo nasprotje. Stolitrski hladilnik stane približno 6000 forintov, pralni stroj 3000 forintov, električni štedilnik 5000 forintov. Tudi televizijski aparati v Madžarski niso tako na izbiro, kot sem pričakoval. Prvič so zelo dragi, saj stane Orion aparat z ekranom 43 cm 5500 forintov, drugič so pa namenjeni pretežno za izvoz in jih pri nas lahko kupimo precej ceneje.

Zaradi visokih cen tekstila in nič kaj posebne izbire je madžarska moda dokaj skromna. Za moške je še vedno ideal usnjeni plašč, za ženske je pa nylon naravnost pojem, in še tega je zelo malo po visokih cenah.

Kot v vseh vzhodnoevropskih državah so pa tukaj knjigarne založene in je knjige moč kupiti zelo poceni. To je pa tudi verjetno edino, kar tujca preseneča.

Kot sem že uvodoma omenil, sem potoval v Madžarsko z namenom, da pregledam možnosti plasiranja naših serijskih izdelkov v njihovih rudnikih.

Obiskal sem eksportno podjetje »Nikeks«, s katerim smo bili že v kontaktu, ker so njihovi zastopniki lansko poletje obiskali Strojno tovarno v Trbovljah. Pokazali smo jim nekaj naših rudnikov in strojev, izdelane v STT. Nadvse so bili zadovoljni z obiskom rudnika v Raši, ker so ob tej priliki lahko videli tudi naš Jadran z Opatijo. Nekateri izmed njih namreč še nikoli v življenju niso videli morja, kar jim bo ostalo v nepozabnem spominu.

Podjetje »Nikeks« je eksportna organizacija, edina v državi, ki je pooblaščena za uvoz in izvoz rudarske opreme, strojev in vseh kompletnih objektov. Posluje v veliki palači sredi glavnega mesta. Organizacija »Nikeks« je tipično centralistična in brez nje v Madžarski ni mogoče prodati ničesar. Tudi njihovi rudniki in tovarne so izključno odvisni od sklepov te ustanove. Sprejel nas je glavni direktor, s katerim smo se pogovorili o namenu našega obiska, in je pokazal veliko razumevanje, da bi se trgovski posli z Jugoslavijo kar najbolje razvijali. Detajlne razgovore so pa vodili njihovi načelniki. Vsem posvetovanjem je prisostvoval madžarski referent za Jugoslavijo. Zaključili smo pogodbo za 4000 kosov naših domačih jamskih stojk »Valent« v vrednosti 161.232 dolarjev za takojšnjo dobavo. To količino stojk smo že odposlali do 6. I. 1962. — Zaključili smo tudi predpogodbo za dobavo stojk za leto 1962, in sicer za 8000 kosov, vendar morajo do konca meseca januarja naročilo dokončno potrditi. Ker je v njihovem trgovanju obvezno, da najprej upoštevajo možnosti nakupa v vzhodnoevropskih državah: Češki, Poljski in Rusiji, niso mogli naročila dokončno potrditi. Tudi njim primanjkuje deviz in se zaradi tega ne smejo svobodno odločiti za nakup uvozne opreme.

Z našimi stojkami so zelo zadovoljni in so nam priznali, da so boljše od čeških in poljskih.

S stropniki nismo imeli tolikšnega uspeha. V preteklem letu smo jim poslali 400 kosov. Ker pa v njihovih rudnikih niso najbolje ustrezali, so ponudbo odklonili, čeprav tudi v predlagani izpopolnjeni izvedbi. — Ker odločajo o nakupu izdelkov iz uvoza, primerjajo cene izdelkov zahodnih držav in se na le-te opirajo. Zanimivo je, da niti rabat ni pri njih interesanten. Če se cena ujema z razmerami na Zahodu, čeprav tudi kakšen odstotek više, v trgovanju nimajo nobenih pomislekov več in kupčijo sklenejo. Laže jim je namreč plačati z našimi devizami kot z zahodnoevropskimi.

Podjetje »Nikeks« je tudi ranžiralo program obiska v Madžarski, in tako sem lahko obiskal dve največji madžarski strojni tovarni in dva rudnika. Ogled tovarn in rudnikov v Madžarski je možen le z odobrenjem ministrstva in z določenim spremstvom.

Prvi ogled smo napravili v rudarski strojni tovarni Diklo. Proizvodni program zajema: izvozne stroje in izgradnjo kompletnih jaškov, eno- in dvoveričnih transporterjev, odkopni stroj F 5 in nakladalce. Po svojem programu se podjetje zelo ujema s Strojno tovarno v Trbovljah. Je sicer staro in stari del več ne obratuje. Spremenili so ga v muzej. Novozgrajene moderne, masivne hale pa so bile zgrajene v letu 1950. Tovarna zaposluje okrog 1200 ljudi.

(se nadaljuje)

Nerazumevanje Litijanov

Prejšnji četrtek je bila v dvorani na Stavbah izredna konferenca krajevne organizacije SZDL Litija, ki se jo je udeležilo le okrog 80 članov SZDL. Poročilo in sama razprava sta se vse preveč omejila na vprašanja glede delitve čistega dohodka in osebnih dohodkov v gospodarskih organizacijah, skoro nič pa niso govorili o delu organov družbenega upravljanja, o delu stanovanjske skupnosti, šolskih odborov, svetov potrošnikov, poravnalnega sveta in o nalogah organizacije SZDL v novih pogojih dela.

Kazno je, da je v delu organov družbenega upravljanja zaslediti še vrsto napak in da bo treba aktivneje in odločnejše poseči v akcijo za odpravo le-teh. Zato je pa treba najširšega sodelovanja vsega članstva SZDL in sploh vseh občanov. To bo pa le težko doseči, ker je opaziti — ta trditev izhaja tudi iz udeležbe na izredni konferenci krajevne organizacije SZDL — določeno nezanimanje za razprave in reševanje problemov Litije. Skoraj nepojmljivo je dejstvo, da na izredni konferenci krajevne organizacije SZDL Litija ni bilo niti enega prosvetnega delavca, niti enega od mladinske organizacije in le en član kolektiva litijske Predilnice. (Omeniti je pa treba, da je bila udeležba na konferencah drugih krajevnih organizacij SZDL v litijski občini dobra!)

Konferenca je na zaključku sklenila, da naj se poživi delo sekcij, saj je bila doslej delavna le sekcija za družbeni standard; da naj občinska organizacija SZDL priporoči kolektivom vseh gospodarskih organizacij, da naj letos dodelijo kar največ sredstev za reševanje skupnih problemov in da naj odbor krajevne organizacije SZDL na prvi prihodnji seji razpravlja o vprašanju nezainteresiranost članov SZDL oziroma nasploh občanov za reševanje posameznih problemov, ker si sicer ni mogoče drugače razlagati tako slabe udeležbe na konferenci, ko so delili vabila, razobešeni so bili lepaki in še celo v ljubljanskem radiu je bilo obvestilo o sklicu konference. Sicer je pa na cesti, v gostilni ali kje drugje, kjer sicer ni mesto zato, dosti razprav o tem in onem, kar bi vsekakor sodilo tudi na konferenco krajevne organizacije SZDL. — Marijan LIPOVŠEK

Film, ki ni bil primeren za mladino

V Trbovljah mnogo razpravljamo o programski politiki naših kinematografov in še vse premalo. Res je, da so naši kinematografi navezani na razumevanje in tako rekoč usmiljenje distribucijskih podjetij. Dajo ti na razpolago to, kar imajo — če nočeš vzeti, pa ostaneš brez programa.

Sicer pa o programski politiki kinematografov v Trbovljah ali pa v Zasavju kdaj drugič. Gre pa danes za drugo, bolj kočljivo vprašanje. Prejšnji teden je bil v kinu Delavski dom na sporedu film »Noč« francosko - italijanske koprodukcije. Že za starejše ljudi ta film ni posebne vrednosti in si ga zrelejši ljudje tudi niso v velikem številu ogledali — zato pa je bilo pri popoldanskih predstavah tega filma toliko več mladine, čeravno je bilo v reklamnih omaricah — seveda z malimi črkami — zapisano, da film mladini ni primeren.

Glede na vzgojo naše mladine bi bilo edino pravilno, da bi se film »Noč« mladini sploh prepovedal in mladini izpod 16 let starosti njegov obisk onemogočil. Starejši trezen človek, ki mu je zdrava vzgoja mladine pri srcu, se ob gledanju tega problematičnega filma nehote vprašuje, ali je sploh vredno, da je bil posnet.

Žal je bila ob naznanitvi tega filma storjena huda napaka, da smo v reklamnih omaricah brali, da film za mladino ni primeren, namesto da bi tamkaj stalo opozorilo, da ji je prepovedan. To se v bodoče ne sme več ponoviti. S tem nismo napravili posebne usluge izvrševanju naše naloge in je treba zlasti mladino odvračati od takih filmov, ki nimajo s hotenjem naše socialistične skupnosti ničesar skupnega.

Več pazljivosti v bodoče!
Komisija za filmsko dejavnost pri občinskem svetu Svobod v Trbovljah

JE KONFERENCA KRAJEVNE ORGANIZACIJE SZDL ZAGORJE—TOPLICE—SELO USPELA?

Tribuna osebnih želja

Pričakovati je bilo, da bo mogoče petkovo izredno konferenco krajevne organizacije SZDL Zagorje — Toplice — Selo prišteti med najuspelejše konference krajevnih organizacij SZDL na področju zagorske občine. Na tem področju je namreč največ organov samoupravljanja, je sedež občine, je vrsto važnih problemov in navsezadnje — tu je tudi močna krajevna organizacija, ki je nastala po združitvi s krajevnima organizacijama Toplice in Selo, in je torej gradiva za vsebinsko kakovost konference kot nalašč dovolj. Vendar pa so ta pričakovanja ostala samo pričakovanja, ker je bila konferenca izredno slabo obiskana (udeležilo se jo je le okrog 100 članov SZDL) in ker je bil sestav navzočih le majhno zagotovilo, da bo konferenca razpravljala res o izredno aktualnih stvareh — o gradivu z zadnjega razširjenega plenuma ObO SZDL, o družbeni aktivnosti in ne navsezadnje tudi o obveščanju občanov, ki je bilo vse doslej zelo slabo, če že ne rečemo ničevo.

Razprava na konferenci se je spremenila v tribuno osebnih težav in želja, nikjer pa ni bilo govora o problemih, ki zadevajo organizacijo SZDL, o delu organov samoupravljanja in drugih izredno aktualnih zadevah. Bolj konkretna in sprejemljiva je bila le razprava glede dosedanjega načina gospodarjenja, odločanja in obveščanja in predlogov, da se s takim in podobnimi načini enkrat za vselej preneha. Mučno je namreč poslušati občane, kako na raznih mestih ugotavljajo, da so to ali ono predlagali že pred letom ali dlje, da pa še ni bilo urejeno, niti niso sprejeli odgovora, ali bo urejeno ali ne. Zlasti se je uveljavljala ta praksa s sklepi zborov volivcev.

Mogoče je nesporno ugotoviti, da konferenca ni uspela, kljub prizadevanjem nekaterih, da bi le usmerili razpravo v obravnavanje važnejših in aktualnejših vprašanj. Zato je vsekakor umesten sklep konference, da naj krajevna organizacija SZDL Zagorje — Toplice — Selo skliče po okrajni konferenci SZDL še enkrat konferenco, na kateri naj bi izvolili tudi nov odbor krajevne organizacije SZDL. — (ma)

Posvetovanje vodilnega osebja v Hrastniku

V petek je bilo v Hrastniku posvetovanje vodilnega osebja iz vse občine. Razpravljali so o delavskem upravljanju in decentralizaciji le tega. Sklenili so, da bo do konca februarja seminar za vodilne komuniste v podjetjih in da bo v bodoče osnovna naloga vseh forumov in podjetij v občini povezava med občino in podjetji, na če-

Mathias Rebitsch v Trbovljah

V soboto, 27. januarja t. l. ob 18. uri, bo v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah predaval na povabilo Planinskega društva Trbovlje svetovnoznani avstrijski alpinist in raziskovalec Mathias Rebitsch. Predaval bo o ekspediciji v južnoameriške Ande. Njegovo predavanje bo prevajal naš znani in priznani prof. dr. inž. France Avčin.

Predavanje bo mešano — planinsko in kulturnozgodovinsko. Z barvnimi diapozitivi bo predavatelj prikazal edinstveno, posebno in zelo malo poznano gorsko pokrajino našega planeta — Puna de Atacama, mrtva »Lunina dežela« v mejnih Kordiljerih severnozahodne Argentine in Čila. Na svoji poti se je predavatelj ustavil na mnogih gorskih vrhovih do višine 6700 metrov, kjer je našel staroindijanske zidane zgradbe.

Prav tako je bil smoter treh ekspedicij, namreč da ugotove in razjasne smisel kamnitih gradenj, ki so jih postavile roke Inkov in Aztekov v fantastično zveneči višini, v danes nenaseljeni puščavi. Rebitsch je vodil tri ekspedicije, in to leta 1956, 1958 in 1961. S svojimi sodelavci je opravil izredno zanimivo delo za kulturno zgodovino. Raziskal in našel je namreč mumificirana trupla dečkov in živali, ki so jih Inki darovali svoje čase sončnemu bogu, razen raznih drugih najdb arheološkega pomena. Posebne uspehe je pa dosegel pri raziskovanju starih zgradb na vrhovih ugaslega vulkana Lullayaca (6730 metrov). Ugotovil je, da so bile zidane zgradbe — najvišje na svetu! — v svojstvu žrtvenika in po vsej verjetnosti nekake signalne postaje. Nadalje, da so bile zgradbe narejene od Inkov in kdaj pa kdaj naseljene.

Gospod Mathias Rebitsch je eden izmed najboljših in najuspešnejših alpinistov Avstrije. Preplezal je številne prvenstvene smeri v stenah Karwendla, Wilde Kaiserja in v Centralnih Alpah. Posebno znan je kot plezalec zimskih smeri. Svetovno priznanje je dobil že leta 1937/38, ko je v družbi z ostalimi alpinisti premagal ledeno severno steno Eigerja. Udeležil se je tudi himalajske ekspedicije na Nanga Parbat leta 1938, nato pa še 1954, ki je dosegla visoke gorske in znanstvene cilje.

Našteli sem samo nekaj podatkov o izredno plodnem življenju in delu svetovnoznanega Tirolca. Podrobnosti o svojih poteh in vzponih pa bo predavatelj povedal in pokazal sam na napovedanem predavanju.

Prebivalce Trbovelj in vseh ostalih krajev vabimo, da se udeleže tega predavanja. Redke so namreč priložnosti, da bi imeli v gosteh svetovnoznane popotnike in raziskovalce.

Tine Lenarčič

Zdravniški pregledi članov ZB v Hrastniku

V tem mesecu so se začeli v hrastniški občini zdravniški pregledi vseh članov ZB, ki jih je nekaj več od 1000. No, polovica jih je že pregledana, kajti osebje zdravstvenega doma se je naloge v zvezi s specialnim pregledom borcev NOB lotilo zelo vestno in prizadevno. Na osnovi teh pregledov bo poslej občinski odbor ZB uredil kartoteko zdravstvenega stanja svojih članov in bo v bodoče spremljal zdravje slehernega svojega člana. Na ta način bo mogoče doseči pravičnost pri pošiljanju borcev na potrebna klimatska in druga zdravljenja in okrevanja. Prav tako pa bo mogoče tudi dokumentirati vsak predlog za spremembo delovnega mesta tistih, katerim bo potrebno zagotoviti lažje delovno mesto iz zdravstvenih razlogov.

Kljub vsemu temu pa nekateri člani ZB ne kažejo volje, da bi se odzvali povizu na zdravstveni pregled. Takšnih je sicer malo, toda občinski odbor ZB se trudi, da bi tudi te pripravil do zdravniškega pregleda in jim tako omogočil nadaljnje eventualno potrebno zdravljenje ali okrevanje.

Požar v Kisovcu

Prejšnji četrtek ponoči je izbruhnil požar v internatu bivše IRŠ — zdaj Domu učencev v gospodarstvu v Kisovcu. Zaradi slabih preventivnih mer in zaradi nerednega čiščenja dimnika so začele goreti saje pri dimnih vratcih.

Dežurni mladinec je takoj obvestil postajo LM, ostali so pa začeli gasiti ogenj. Ko so prišli gasilci iz Zagorja in Lok, je bil ogenj že pogašen. Škode je za okrog 300.000 din. — (rap)

KRAJEVNA KONFERENCA SZDL NA VAČAH

Dobra udeležba članov

Prejšnjo nedeljo je bila v osnovni šoli na Vačah letna konferenca krajevne organizacije SZDL. Konference se je udeležil tudi predstavnik občinskega odbora SZDL iz Litije.

Po poročilu občinskega odbora organizacije se je razvila razprava.

Govorili smo o cepljenju živine proti tuberkulozi. Cepljenje je nujno potrebno, vendar se je kmetovalcem zdelo, da je prispevek 300 din, ki ga mora posameznik plačati za vsako glavo živine, nekoliko velik. Nadalje so rekli, da bi bil na Vačah potreben plemenski bik, da bi s tem preprečili pripuščanje telic in krav k zakotnim bikom, kjer umetno osemenjevanje ne uspe. Ker se zavedajo, da se s pripuščanjem telic in krav k takim bikom dela gospodarska škoda, so mnenja, da bi bilo prav, če bi imeli v kraju plemenskega bika dobre pasme.

Od živinoreje smo v razpravi prešli na kmetijstvo. Gospodarji so se zanimali, kako je s škropljenjem sadnih dreves v letošnjem letu. Glede škropljenja jih je seznanil tukajšnji kmetijski tehnik in predlagal kmetovalcem, da se čimprej vpišejo v seznam kandidatov za škropljenje, da bo vedel pričeti z delom. Letos bodo proti malomarnim sadjarjem ostro ukrepali, ker se je v veliki meri pojavil kapar.

Ker je bil na Vačah potreben obrat, ki bi zaposloval delovno silo, je bilo v ta namen storjeno že precej korakov. Nazadnje sta se dva naša zastopnika oglasila v Nazarjih v Savinjski dolini. Ogledala sta si stroj za izdelavo embalažnih zabojčkov.

O tem obisku sta tudi poročala. Oba sta bila nad strojem navdušena. Pravita, da je ta stroj kot nalašč za nas. Prednost je tudi v tem, da imamo v bližini Predilnico (v Litiji), ki bi bila glavni odjemalec teh izdelkov. Na konferenci je bil sprožen predlog, da bi povabili medse zastopnika litijske predilnice, Lesne industrije in občine Litija in da bi se nato skupno pomenili o možnostih nakupa omenjenega stroja. Seveda bo treba to vprašanje dobro proučiti. Prvi koraki so bili storjeni in upamo, da ne bo ostalo na mrtvi točki.

Naš kraj ima tudi pogoje za razvoj turizma. Gradbeni odbor pri TD Slivna je že napravil prve korake za gradnjo planinske koče na Slivni. Ljudje tod okoli bodo veliko napravili pri gradnji sami. Zgraditi bi bilo potrebno del ceste na Slivno iz sredstev gozdnega sklada.

Ker se Vače razvijajo v turistično smer, so volivci mnenja, da sta v kraju potrebni vsaj dve gostilni. Konkurenca je vsekakor potrebna. S tem se bodo znižale cene gostinskih uslug. — O nalogah turizma je izčrpno poročal tajnik ObLO Litija.

Zaključili smo konferenco s prošnjo na KZ, da bi našla kupce za sadje, ki ga pri nas še ni odkupila.

Danica Godec

Potrdili bodo dopolnilni proračunski prispevek

V soboto bo seja obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Trbovljah, na kateri bodo odborniki med drugim sprejeli tudi odlok o petodstotnem dopolnilnem proračunskem prispevku, obravnavali nadalje vprašanje kmetijstva v občini v celoti, prav tako delovanje Kmetijske zadruge Trbovlje.

Že na prejšnji seji ObLO je bila imenovana posebna komisija zbora proizvajalcev, ki bo na seji v soboto podala svoje poročilo. Prav tako bodo na seji proučili probleme višinskih kmetovalcev-proizvajalcev. Razen tega bodo na dnevnem redu seje še druga vprašanja in razna imenovanja.

Sekcije niso delale

V povezavi z organizacijami in društvi, o problemih šole in o delu krajevnega odbora so spregovorili na zadnji konferenci krajevne organizacije SZDL na Dolu pri Hrastniku. Kritično so pa razpravljali tudi o delu kmetijske zadruge in zahtevali, da naj KZ čimprej izprazni hleve sredi kraja, iz katerih se v poletnih mesecih (pa tudi sicer) širi smrad v bližnje trgovine, lokale in stanovanjske hiše.

Obširneje so spregovorili tudi o pomanjkanju prostorov za delo organizacij in društev in sklenili, da je treba čimprej začeti z akcijo za dograditev prostorov zraven Zadružnega doma. O tem so govorili že lani in so imeli v ta namen na voljo že tudi nekaj sredstev. Upajo, da bodo s skupno akcijo vseh organizacij in društev ter z izdatnejšo pomočjo obrata Novi Dol in drugih gospodarskih organizacij prostore v letošnjem letu tudi dogradili.

Na konferenci so govorili nadalje o delu sekcij, ki doslej še ni zaživelo, ker je bila delavna le sekcija za komunalno dejavnost. Zeto so sklenili, da je treba imenovati v sekretariate sekcij člane, ki se bodo lahko v celoti posvetili delu in ne bodo obremenjeni z drugimi dolžnostmi.

Konferenca je razrešila dolžnosti nekatere člane odbora, med njimi tudi predsednika in podpredsednika, in izvolila nove člane. ak

Osnovne organizacije - žarišče dela ZK

Minuli petek je bil v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah sestanek s člani sekretariatov OO ZK, ki ga je sklical občinski komite ZK, in na katerem so razpravljali o študiju gradiva III. plenuma CK ZKJ v osnovnih organizacijah in o nekaterih drugih aktualnih vprašanjih.

Po poročilih se je razvila dokaj razgibana razprava, v kateri so člani sekretariatov OO ZK govorili o problemih in nadaljnjih smernicah za delo osnovnih organizacij. Govorili so o nizki idejnopolitični ravni nekaterih članov ZK in o tem, da se člani na sestankih ne dogovarjajo dovolj o konkretnem delu, in pri tem pozabljajo, da bi morali biti namreč komunisti tisti, ki spremljajo razvoj in vsa dogajanja. Zadnje analize so namreč pokazale, da so prav člani ZK precej brezbrižni do nekaterih vprašanj in da ne sodelujejo dovolj v delu raznih organizacij in društev. Analiza, ki je bila izvedena v 35 osnovnih organizacijah ZK na področju trboveljske občine, je pokazala, da je od 970 članov ZK družbeno aktivnih le 585.

Udeleženci sestanka so tudi ugotovili, da mora biti proučevanje in razpravljanje o gradivu III. plenuma CK ZKJ stalna oblika dela osnovnih organizacij in da mora znati sleherni član ZK objektivno ocenjevati vse dogodke in probleme. Ugotovili so pa še, da ni idejne enotnosti med člani osnovnih organizacij in da se le-ti premalo tudi dogovarjajo o določenih stališčih.

Na posvetu so sklenili, da naj bi v osnovnih organizacijah ZK do 15. februarja zaključili s proučevanjem gradiva III. plenuma CK ZKJ, da razprave prilagodijo dejanskemu stanju v osnovnih organizacijah ZK in da se po 15. februarju spet sestanejo skupaj s člani ObK ZK, da skupaj prouče določena organizacijska in druga vprašanja. — ek

Posvetovanje sekretarjev OO ZK v Litiji

V soboto je bilo v Litiji posvetovanje sekretarjev osnovnih organizacij ZK v obliki enodnevnega seminarja. Posvetovanja so se udeležili tudi člani sekretariatov OO ZK. Udeležilo se ga je 33 komunistov iz 25 OO ZK. Seminar je potekal v smislu III. plenuma CK ZKJ. Razpravljali so o načinu dela, ki bo omogočil uresničiti izboljšanje kadrovskega stanja, ideološke pripravljenosti komunistov, družbene aktivnosti komunistov in podobnem. V zvezi s stališči in proučevanjem III. plenuma CK ZKJ se je izkazalo, da so marsikje smatrali gradivo s tega plenuma za zgolj kampanjsko študijsko gradivo in ne kot akcijski program. Zategadelj se je lahko zgodilo, da so se lotili študija tega gradiva še po starem načinu dela. — D. J.

Krmilnice za ptice pevke

V Dolah pri Litiji so prav lepo poskrbeli za ptice pevke. Kmetijska zadruga je preskrbela ptičjo hrano, šola in ostali prebivalci so pa napravili krmilnice in jih postavili po vasi. — Skoraj pri vsaki hiši je krmilnica, ki vabi lačne ptice. (ž)

Tribuna bralcev

ZAKAJ TAKO?

Zadnje dni minulega leta smo potniki, ki se poslužujemo uslug Avtoprevozništva v Trbovljah, lahko opazili, da je na vseh progah več avtobusov. Podjetje je objavilo tudi nov vozni red.

Potnik, ki želi v Hrastnik, ali pa namerava potovati z vlakom, pogleda dan prej vozni red podjetja. Drugi dan se pač drži tega. Toda po vsem sodeč se vsem voznikom zelo mudi, da bi prišli čimprej v garažo. Nemalokrat potnik lahko samo še pogleda za avtobusom, ki je odpeljal tudi po pet ali mani minut prej s postajališča, kot je navedeno v voznem redu. Vsekakor je predčasno odhajanje avtobusov neprimerno, še posebej v zimskem času, ko bi morali potniki tako čakati najmanj deset minut, da bi lahko prišli na avtobus.

Dobro bi bilo, da bi vozniki avtobusov le pogledali na vozni red svojega podjetja in da bi na postajališčih počakali toliko časa, da bi odhajali z njih v skladu z voznim redom. Marsikateri potnik upravičeno zarobanti nad voznikom, ki ne vozi po voznem redu.

Z malo več dobre volje oziroma večjo doslednostjo se bi lahko odpravila tudi ta nevšečnost.

ek

BOMBARDIRANJE Z BALKONA

Iz novega bloka v Hrastniku št. 372 (v spodnjih prostorih so trgovine) skoraj vsak večer med 22. in 23. uro obmetavajo rudarje, ki se utrujeni vračajo z dela domov. Po nas padajo razni odpadki, kot gnile pomaranče, gnila in tudi zdrava jabolka, jajca in drugo. Vsi ti predmeti padajo z balkona na tretjem stopnišču nad slaščičarno.

V to stanovanje se je pred kratkim vselila dobro situirana družina, ki ima vsega dovolj in zato verjetno ne ve, kaj bi počela, pa je začela obmetavati mirne mimoidoče rudarje, ki se vračajo z dela.

Da te stvari letijo s tretjega balkona nad slaščičarno, smo se prepričali tudi 18. januarja ob 22,30, ko je eden od skupine mimoidočih rudarjev dobil »žegen«, jabolko in jajce. Ko smo šli naprej, je še eden od rudarjev dobil nekaj v hrbet.

Prav bi bilo, da se z »bombardiranjem« preneha!

Prizadeti rudarji.

Z LETNE KONFERENCE KRAJEVNE ORGANIZACIJE SZDL TRBOVLJE—CENTER

Potrebno je še boljše obveščanje občanov

V četrtek 18. januarja je bila v predavalnici Delavskega doma v Trbovljah letna konferenca krajevne organizacije Socialistične zveze Trbovlje - Center, ki so se je med drugimi udeležili tudi sekretar občinskega komiteja ZK Trbovlje inž. Albert Ivančič, predsednik in sekretar občinskega odbora SZDL ter podpredsednik ObLO Trbovlje Ado Naglav. Prav tako so bili prisotni vodilni uslužbenci nekaterih večjih gospodarskih organizacij s tega območja in so prinesli tehtne misli k razpravi ter nakazali nekatere probleme in perspektivni razvoj gospodarskih organizacij.

Udeležba na konferenci je bila zadovoljiva, toda žal je bilo opaziti premalo mladine, ki bi prav tako kot ostali občani morala sodelovati v razpravi in tu opozoriti na svoje probleme. Od občinskega komiteja Ljudske mladine sta bila navzoča dva zastopnika, od katerih je eden nakazal nekaj misli o vprašanju, zakaj je mladina premalo dejavna in zakaj se ne udeležuje raznih oblik kulturnega življenja. Opozoril je, da bodo morali v Svobodah in drugih društvih najti pot, da pritegnejo mladino. Isto je poudaril tudi za krajevno organizacijo, zlasti za njene sekcije.

Zelo živahna in pisana razprava se je razvila na temo referata »Poročilo o vlogi SZDL in njene nadaljnje naloge«. Občani so v razpravi naglasili, da bi bilo potrebno okrepiti oblike obveščanja državljanov, bodisi v obliki sestankov, predavanj, ali pa v kaki drugi obliki. Poudarili so, da je lahko le dobro obveščen državljan politično in ideološko dorasel sedanjemu hitremu razvoju življenja. Prav tako so se občani v razpravi dotaknili tudi vprašanja vzgojno-varstvenih ustanov, vprašanja dela gospodarskih organizacij, vprašanja dela in razvoja doraščajoče mladine in prinesli tudi predloge za odpravo teh vprašanj. Obravnavali so tudi probleme šol na svojem območju — skratka, razpravljali so o vseh vprašanjih, ki se nanašajo ali pa so povezani z delom njihove krajevne organizacije SZDL.

Glede na to, da je med letom umrl dosedanji predsednik krajevne organizacije SZDL Trbovlje-Center Oskar Levec in da so nekateri člani pokazali premajhno dejavnost, so obstoječi odbor krajevne organizacije dopolnili z novimi člani. Za predsednika krajevne organizacije so člani izvolili Franca Slapnika. Potrdili so tudi izvolitev delegatov, ki bodo zastopali Socialistično zvezo delovnega ljudstva Trbovelj na okrajni konferenci, ki bo 31. januarja. — ek

Seja IO ObO SZDL Trbovlje

V četrtek popoldne bo seja izvršnega odbora občinskega odbora SZDL Trbovlje, na kateri bodo analizirali konference krajevnih organizacij Socialistične zveze v občini, nadalje razpravljali in izdelali predloge za finansiranje kulturne in telesnovzgojne dejavnosti v komuni.

Mati s tri dni starim otrokom

je morala konec januarja 1943. leta bežati v hosto

— Boš povedala ali ne? je vpil nad materjo mladi nemški hlapec — gestapovec v Litiji in jo udaril z bičem.

— Nič ne vem, prav nič — sem že vse povedala, je odgovorila mlada mati, Alojzija Jerant iz Jevnice.

— Bomo že videli, ali veš ali ne? je kričal zaripel okupatorski krvnik in udaril mlado slovensko mater čez usta. Materi se je pocedila kri iz ust.

Drugič jo je udaril po glavi in ji zbil uhan iz ušes. — Daj roke na hrbet! je zavpil. Nemški rabelj ji je zvezal roke na hrbtu. — Govori! je ponovno zahteval. Mlada mati s krvavim obrazom je ostala tiha.

— Bomo videli, ali ti bomo razvezali jezik ali ne! Ne boj se! Imamo zdravila, ki ti bodo pomagala, da boš rada govorila. Čisto mehka boš postala, samo počakaj, prokleta partizanska ...

Prinesel je pručico in zapovedal materi, naj stopi nanjo. Morala je stopiti na pručico. Za roke, ki jih je imela zvezane na hrbtu, je zataknil kavelj in spodmaknil pručico. Mlada slovenska mati je obvisela v zraku na mesarskem kavlju, privezana na strop.

Še je vpil: — Boš povedala — boš povedala ali ne?

— Ne bom ničesar povedala, pa napravite z menoj, kar hočete, je sklenila mati sredi nečloveškega mučenja, poniževalnega mučenja od prokletega, tisočkrat prokletega nemškega hlapca. Preveč muk, preveč ponižanja je morala že prestati sama, ti, ločena od svojih najdražjih, oropana vsega, ne le, kar se da nadomestiti: zemlje, zemeljskih dobrin, temveč ločena od svojih najdražjih, oropana družinskega miru in družinske ljubezni.

— Prokleti Švabi — kaj imate tu iskati? Prokleti, tisočkrat prokleti! Nič ne bom povedala, prav nič!

Na pol v nezavestni ji je rabelj podstavil pručico in jo na pol živo odvlekel v bunker. Prestala je hudo preizkušnjo. Še so jo zasliševali. Znova so jo tepli, a njeni sklepi, da bo molčala, so bili trdni. Znova so jo odvlekli v bunker, ker so bili prepričani, da jo bodo ob fizičnem mučenju prisilili, da bo govorila in povedala, kar ve o partizanih in sodelovanju domačinov z njimi.

Ležala je v bunkerju. Kljub hudim bolečinam je bila vesela, da je bila sama in da ji ni bilo treba gledati nemškemu hlapcu v oči.

Pred njo so se vrstile prelepe slike iz življenja, preden je prišel v deželo okupator. Samo četrt ure od Jelovice je posestvo. Pri Bavantinu se pravi. Pot je strma in pošteno se ogreješ, preden dospeš do domačije. Mnogi se tu ustavljajo na poti proti Jančam. Vsakemu ponudijo okrepčilo. Tu so živeli v miru Jerantovi z družino. Dvanajst ljudi je štela družina: stari oče, potem Emil Bučar, in je bil pri hiši, in ona z možem in sedmimi otroki. Lepo so živeli. Pošteno so morali delati, pa tudi kruha ni manjkalo. Lepo je teklo življenje, dokler ni prišel okupator. In pripovedovala je:

— Bilo je pred devetnajstimi leti, v začetku 1943. Prvi domačini so tedaj odhajali v partizane, med njimi tudi mladi Bučar, ki je bil pri Bovantinu. Že 28. januarja smo dobili sporočilo, da Nemci selijo družine, kjer je kdo odšel v partizane. Zazeblo me je pri srcu, kajti ležala sem v postelji, v topli izbici, zraven mene pa nekaj dni star nedolžen otročiček. Zunaj je brila ostra burja, na zemlji je ležal mrzli sneg. Kako prijetno se počutiš v topli izbici v hribovski vasici, medtem ko poslušaš burjo, ki se brezuspešno zaletava v ogle lesene hišice. Kaj naj storim? Kaj? Ali naj počakam doma, da me okupator vzdigne iz postelje in odpelje daleč v tujino? Ne, ne, nikoli kaj takega! Mož je s skrbjo pogledoval proti meni in čakal na mojo odločitev. Ni imel moči, ko me je gledal vso šibko, tik po porodu, ko sem potrebovala še vso pomoč in ljubezen. Ne, ni imel moči, da bi vplival na mojo odločitev. Lahko bi bilo, da ni bilo to konec januarja, da ni bilo zraven mene mojega malega črvička. Misliti je bilo treba hitro, hitro se je bilo treba odločiti, da nas ne prehiti Nemec in nas ne najde še doma.

Odločili smo se. Ne predamo se okupatorju, pa naj bo karkoli. V največji boli je hitelo proč od doma enajst ljudi, med njimi jaz, ki sem pred nekaj dnevi rodila, in moj mali sinček, ki še ni nikomur storil nič žalega, ki še ni nikogar poznal. Zapustiti smo morali toplo in prijetno hišo in hiteti v gozd, kajti z druge strani se je že vzpenjal prokleti okupator, da nas odžene z rodne grude, da oropa naš dom, da pošlje v svojo bogato domovino darove iz področja banditov.«

Nemci so prišli do hiše, pobrali nekaj živine, zapečatili hišo, ko nas niso našli doma, in so odšli.

Bili smo v hosti. V začetku smo se potikali okoli brez pravega cilja. S seboj smo imeli v glavnem le to, kar smo imeli na sebi. Težko sem hodila. V naročju pa mi je jokal mladi sinko — saj ni razumel, zakaj mora biti na mrazu, v burji in ne v topli sobi. Ne moremo kar naprej bloditi po hosti. Nekaj bo treba storiti. Moški so nasekali smrekovih vej in smo v začetku na njih ležali v najhujšem mrazu.

Ko smo spoznali, da se ne moremo vrniti domov, so moški skopali nekako jamo, v katero smo nanosili suhega listja in notri ležali. To je bil naš prvi dom v hosti v januarju leta 1943.

Nismo pa zbežali v gozd le mi, ampak je v hosto zbežalo še nekaj drugih družin, ker so sinovi odšli v partizane. Kmalu smo se našli. Bilo je laže, kajti laže je prenašati nesrečo, če je več ljudi zraven. Že bolj premišljeno [illegible] prve bunskupaj. Moški so stopili skupaj in so kerje, ki so nas skrili pred okupatorjem in pred očmi njihovih hlapcev ter nas varovali pred mrazom.

V posameznih bunkerjih smo bili po dva do tri tedne. Teže je bilo držati konspiracijo, ker nas je bilo vedno več. Vedno smo se bali, da nas ne bi videl kakšen nepoklicani in nas naznanil Nemcem. Zato smo se večkrat selili. Naši domači sosedi in partizani so nas oskrbovali s hrano in mlekom za mlado dete. Najhuje je bilo, ker je dete, ki ga je zeblo, večkrat jokalo.

28. maja 1943 je bil zopet črni dan za nas. Nemci so napravili veliko hajko. Vedeli so, da se nekje skrivamo. Bila sem v bunkerju sama z otrokom, nadalje Mahovčevi in Kamničarjevi zaradi bolezni. Bali smo se, trepetali v bojazni, da nas ne bi izsledil okupator. Naenkrat smo začutili nemški škorenj nad bunkerjem. Nemec je čutil, da je votlina pod njim in začel vpiti, naj pridemo takoj vsi ven, si... ves svet okoli bunkerja vrgli v zrak. Ni kazalo drugega, kot da smo prišli iz bunkerja in se predali. Odpeljali so nas v Litijo.

Moj sin Ivan je bil v času hajk blizu doma in so ga Nemci zajeli. Vendar se je dobro izmazal; prosil je, naj ga puste na potrebo. Brž ko so ga spustili, se je zatrkljal po hribu navzdol in že ga je sprejel v svoje okrilje gozd.

Sama sem bila z malim otrokom v zaporu. Nisem prav nič vedela za ostale svoje drage.

Čez štirinajst dni so Nemci zajeli še očeta in sina Ivana. Dolgo nisem vedela, da sta v Litiji, čeprav sta bila zaprta blizu mene. Šele pozneje sem spoznala, da je v bližini moj mož. Spoznala sem ga po kašlju. Po dveh mesecih so nas spustili domov, Kamničarjeve in Mohkovčeve so pa preselili na Bavarsko. Smeli smo se vrniti na svoj dom. Mogoče nas je rešilo, ker Emil Bučar ni bil z nami nič v sorodu.

Zopet smo bili doma. Po enem letu so Nemci spet uprizorili veliko hajko. Pri sosedu je bila brigada. Ko sem nesla jagode v dolino, sem srečala Nemce, ki so me takoj vzeli s seboj. Šli so proti naši hiši. Vzdignili so moža iz postelje, ga pretepli in oba odpeljali v Litijo v zapor. Tam so tudi moža pretepali tako, da ni mogel zdržati, in je prosil, naj ga ubijejo. Vendar je vse prestal in ni izdal ničesar.

O vsem tem je razmišljala mati, ko je ležala vsa pretepena in ponižana v bunkerju. Vse jo je bolelo, vendar je sklenila, da ne bo ničesar povedala, naj se zgodi karkoli. Trpeti mora, ker je slovenska mati, ker je Slovenka, noče postati izmeček človeštva — noče izdajati domačih ljudi. Mar ni najgrše, kar more biti — biti izdajalec? Ne nikoli! Samo to ne, da bi bila izdajalka našega naroda.

Tako je ležala mati na pol v omotici in razmišljala o vsem tem. Nemci, gestapovci v Litiji niso mogli izvedeti od

Tonček Jerant iz Jevnice bo koncem januarja dopolnil 19. leto. Gotovo mu te dni mama pripoveduje, kako je morala z njim bežati koncem januarja 1943, ko mu je bilo tri dni, v burjo, sneg, v hosto — pod zemljo, pred okupatorjem

nje niti od moža prav ničesar. Zato so jih nekega dne poklicali in ju odpeljali v Begunje. Čeprav sta bila v Litiji le en teden, se jima je zdelo, da je to cela večnost.

V Begunjah so takoj ločili moža od žene. Marsikaj sta morala preživeti, marsikaj sta videla tamkaj. Videla sta, kako so streljali nedolžne žrtve, videla, kako so odpeljali posameznike iz sobe in se niso nikoli več vrnili.

Po šestih mesecih so odpustili mater domov, očeta so pa poslali v Nemčijo. Po osvoboditvi se je vrnil mož domov.

Danes zopet živijo skupaj. Marsikaj se je spremenilo. Umrla sta stari oče in stara mati. Nekaj otrok se je že poročilo. Mali sinko Tonček je pa postal že cel fant. Rdečeličen je, pozimi pa se rad kepa, saj je sneg spoznal že čisto majhen, star komaj nekaj dni.

Tudi Emil Bučar včasih obišče Bovantinove. Menda misli celo hišo postaviti blizu Bovantinovih. Kadar pride k njim, se radi pomenijo, kako je bilo, ko je morala mlada mamica v hosto z nekaj dni starim otrokom.

Veseli so, da je bil premagan okupator, da se je moral umakniti z razbito glavo. Bil je premagan, moral je iz naše dežele, čeprav je mislil, da bo lahko ostal za večno v naši deželi in da bomo srečni, če mu bomo služili za hlapca.

Miha Vahen

črni bratje

LISA TETZNER

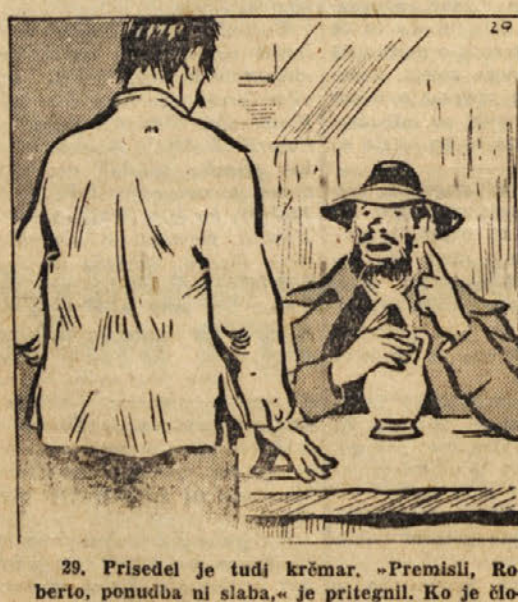

29. Prisedel je tudi krčmar. »Premisli, Roberto, ponudba ni slaba,« je pritegnil. Ko je človek z brazgotino videl, da oče že omahuje, je počasi nadaljeval: »Prvič sem vam ponujal za dečka trideset frankov, zdaj pa vam dajem samo dvajset.« Oče je skočil pokonci, toda tujec ga je potisnil nazaj na stol: »Seveda, lani sem potreboval jaz vas, zdaj vi mene. Tistih deset frankov bo moja nagrada, ker sem tako potrpežljivo čakal.« — »Torej ste tudi oderuh?« — »Pazite na svoje besede, kajti za vsako žaljivko vam bom odtrgal pet frankov.« Oče je dvignil pest, toda gostilničar ga je opomnil: »Pomisli, da imaš bolno ženo.« Očetova roka je omahnila. »Velja, dal vam ga bom. Kdaj mora priti?« — »Pojutrišnjem mora biti v Locarnu. Poišče naj Rufina v krčmi ‚Pan Perdu' ob jezeru.«

30. »In denar?« je vprašal oče. »Zdaj ne bo še nič, bratec. Denar bom dal krčmarju in vi ga dobite šele, ko pride deček v Locarno.« Roberto se je zopet razburil, toda gostilničar ga je potolažil: »Giorgio bo poslal iz Locarna zdravnika in takrat boš dobil tudi denar.« Potem je oče še podpisal neko listino s tremi križi. Tam je pisalo, da je svojega sina Giorgia prodal za dvajset frankov za pol leta Antoniu Luiniju v Milano. — Ko se je oče vrnil domov, sta bila babica in Giorgio še pokonci. Toda kljub očetovemu obvestilu je Giorgio tisto noč dobro spal. Še drugi dan je bil skoraj ponosen, da gre v svet in da to dela zaradi matere. Ko je zgodaj zjutraj zažvižgal pod Anitinim oknom, je bil dobre volje: »Jutri odpotujem v Milano.«

31. Ob Georgiovi novici je Anita široko odprla še zaspane oči, ki so ji nenadoma postale vlažne. »Kar takoj?« — »Samo ne jokaj,« jo je tolažil Giorgio, »podaril ti bom vse svoje živali.« — »Tudi čuka?« Anitine oči so bile spet suhe. Giorgio je pokimal: »Potem ti bom pokazal, kje rastejo najboljše in najlepše jagode in maline in kje lovim ptiče.« Anita je bila takoj pripravljena. »Kako dolgo te ne bo?« je vprašala dečka. »Pol leta.« — »Pa veš, kaj boš sploh delal v Milanu?« — »Moj oče je rekel, da bom postal mali dimnikar.« — »Zato sem slišal, ko je pravil pri nas stari Baretta, da ne bi nikoli prodal svojega sina. Pravi, da je to strašno in težko delo. Rekel je še, da se večina dečkov, ki jih je kupil v dolini Verzasce človek z brazgotino, ni nikoli vrnila domov.«

32. Anita je imela zopet solzne oči. »Giorgio, prosi očeta, naj vrne tistemu človeku denar in obljubi mi, da ne pojdeš nikamor. Tudi tvojih živali ne maram.« Giorgio je bil vznemirjen: »Obljubiti ti sicer ne morem, vendar bom z njim govoril. Toda poslušaj, Anita, prepričan sem, da me moj oče ne bi prodal, če bi vedel, da je to zame slabo.« — Ko se je vrnil Giorgio domov, je sedela pri ognjišču babica. Predla je in se pogovarjala z ognjem. Giorgio je stopil k njej: »Nočem v Milano.« Babica je začudeno dvignila glavo in ga trenutek nepremično gledala. »Zakaj ne?« — »Anita mi je pripovedovala, da človek z brazgotino prodaja dečke milanskim dimnikarjem. To je strašno delo, strašno kot smrt.« — »In prav Anita to ve?« je pripomnila babica. »Ah, zakaj me oče ne mara?« je tožil deček.

Gričarjeva teta - šestdesetletnica

Včasih smo se ob raznih obletnicah spomnili samo raznih imenitnih oseb. Danes se pa spomnimo tudi tistih preprostih, tihih ljudi, ki delajo v raznih krajih in raznih področjih in s svojim delom vplivajo na tok življenja.

V petek 26. januarja t. l. bo šestdeset let, ko je privekal na svet pri Svetičniku in Veliki Loki pri Višnji gori najmlajši otrok — Jožefa. Malo rodne zemlje je bilo okoli borne kajžice. V šolo je imela Jožefa več kot eno uro. Rada je hodila v Višnjo goro v šolo in bila med najpridnejšimi učenkami.

Ko so njeni starši podedovali lepo posestvo v Mali Loki, so se življenjske prilike družine precej zboljšale. Dekle je rastlo in kmalu je mlada Jožefa začela nastopati na odru in pri pevskem zboru v Višnji gori.

Komaj devetnajstletno postavno dekle je že odpeljal takratni gostilničar Ivan Špunt in jo pripeljal v Kresnice. »Gostilna na gričku« so tedaj rekli pri hiši. Mlada žena je postala samostojna gospodinja.

Kmalu se je vključila v kulturno

Šestdesetletna Jožefa Spunt iz Kresnic

življenje kraja. Sodelovala je v neštetih igrah kot potovka, a največkrat kot mati. Najraje je igrala Finžgarjeva in Jalenova dela. Pa tudi v najnovejših delih rada igra.

Tudi po osvoboditvi jubilantka pridno sodeluje na kulturnem področju. Ves čas je sodelovala pri pevskem zboru, ves čas je v odboru DPD Svobode, kjer je bila nekaj časa tudi predsednica. Že mnogo let je v občinskem socialnem svetu. Dokler je obstajala organizacija AFŽ, je bila ves čas predsednica v Kresnicah in članica okrajnega odbora AFŽ. Je v odboru RK. v zadružnem svetu in je članica ZB NOV.

In sedaj v Kresnicah pripravljajo igro, kjer bo tudi ona sodelovala. Kljub šestemu križu, ki si ga nalaga te dni na pleča, je še čila in zdrava in upa, da bo še dolgo, dolgo igrala na odru in aktivno sodelovala v raznih organizacijah, kar ji tudi mi želimo.

Miha Vahen

Srčni napad v materinem telesu

Primer, ki so ga v zgodovini medicine pred tem zabeležili le enkrat, se je pripetil te dni v Chicagu: otrok v materinem telesu je doživel srčni napad. Otrok, deklica, 4,59 kg težka, je umrl 52 ur po porodu. Srčni napad je verjetno povzročila neka organska napaka, sledila pa me je zamašitev arterije. Srčni napad je deklica dobila več ur pred porodom.

Razumela sem njeno bolečino

»Mene se pa nihče ne spomni,« mi je potožila drobna, stara ženica pred dnevi, ko sem v trgovini kupovala darilce za svojo mater.

Zagorski knjižnica je dobila v Delavskem domu nove prostore

»Pot do mene najdejo le takrat, ko potrebujejo kakšno reč za svoj novi dom«, je pristavila.

V mislih je imela svojih šestero otrok, ki jih je skrbno vzgojila, jim pomagala priti do poklica in slednjič pri vseh živečih otrocih ostala sama.

»Veste, takrat, ko so bili moji otroci še majhni, smo drevesce krasili tudi pri nas. Pod drevescem pa so čakala darila. Kar sem mogla, sem jim pripravila. Mati je pač srečna le takrat, če vidi srečnega otroka. Kako je bilo takrat! Sama sem stala ob strani in opazovala žareče oči malčkov, poslušala njih radostne vzklike, ko so pregledovali vsebino zavitkov. Veselju ni bilo kraja. Še v postelj niso hoteli brez daril. Najmlajši pa je zavitek tesno privil k sebi, da mu ga kdo ne bi vzel.«

Ko je obujala te spomine, sem opazila v njenih očeh žarek veselja, ki pa je tonil v solzah, kot takrat, ko se žarki zahajajočega sonca poslavljajo v morski globini.

Razumela sem njeno bolečino. Prav globoko v srcu sem jo čutila tudi jaz. Tiho sem se vprašala: kdaj jo bo razumelo tudi njenih šestero otrok, ki jim je dala življenje in bodočnost.

OBVEŠČEVALEC

Mali oglasi

Trgovsko podjetje »Prvi junij« v Trbovljah takoj zaposli šoferja z opravljenim izpitom za vožnjo kamiona, nosilnosti 3 tone. — Nastop službe takoj.

Prodam kredenco in nov gramofon. — Naslov v upravi lista.

Prodam dva nova soda in mali voziček. — Naslov: Trbovlje, Gabrsko 14.

V soboto 20. t. m. se mi je izgubil mlad kratkodlak črn pes, spodaj rjav, šape ima bele — sliši na ime Hasi. Biti mora nekje v okolici Zagorja. Kdor ga najde, naj sporoči na pošto Savo pri Litiji. Za najdenega psa dobi nagrado 2.000 din.

Razpis

Upravni odbor Splošnega čevljarstva v Trbovljah razpisuje delovno mesto samostojnega knjigovodja. Pogoj: 1. da ima kandidat 5 let delovne dobe v knjigovodstvu. 2. da ima vsaj 3 leta od tega samostojnega vodenja knjigovodstva.

Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru.

Obvestila

Opozarjam vse, da nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravila moja žena Vida Kaluža. — Anton Kaluža, Hrastnik 375.

Zahvale

Vsem, ki so mojo hčerko, ženo in sestro

BOŽO PISTOTNIK

spremili na zadnji poti, ji darovali vence, iskrena hvala. Še posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju bolnice Trbovlje in Novega Celja, sostanovalcem in rosedom, rudniški godbi, pevskemu zboru Zarje — ter tov. Valentinčič in učencem 6. b razreda Cankarjeve šole v Trbovljah.

Vsem še enkrat najlepša hvala za spremstvo k zadnjemu počitku.

Zalujoči: mama, mož Franci s sinom, brat Janez z družino in ostalo sorodstvo.

Dežurna služba

Dežurna zdravniška služba v Trbovljah

25. januarja dr. Drnovšek
26. januarja dr. Kramberger
27. januarja dr. Južnič
28. januarja dr. Južnič
29. januarja dr. Južnič
30. januarja dr. Komorowsky
31. januarja dr. Drnovšek.

Kino

Kino »Delavski dom« v Trbovljah: 25. januarja francoski film **»Hirošima, ljubezen moja«**; 26. do 29. januarja jugoslovanski CS film **»Solunski atentatorji«**; 30. januarja do 1. februarja ameriški film **»Hudičev učenec«**.

Kino »Svoboda« Trbovlje II: 25. januarja nemški barvni film **»Preprosto dekle«**; 27. do 29. januarja domači film **»Servisna postaja«**; 30. in 31. januarja nemški film **»Trije iz varieteja«**.

Kino »Svoboda II« v Hrastniku: 25. januarja ameriški barvni VV film **»Drevo za obešanje«**; 27. do 29. januarja nemški glasbeni barv. film **»Grofica Marica«**; 28. januarja slovenski film — matineja ob 10. **»Kekec«**; 31. januarja in 1. februarja ameriški barvni CS film **»Sajonara«**.

Kino »Delavski dom« v Zagorju: 25. januarja domači film **»Veter je ponehal ob zori«**; 27. do 29. januarja ameriški barvni film **»Pojmo v dežju«** — 28. januarja dopoldne ob 10. uri matineja; 31. januarja in 1. februarja sovjetski barvni film **»Nasredinove spletke«**.

Kino Smartno pri Litiji: 25. januarja zap. nemški film **»Trije iz varieteja«**; 27. do 28. januarja ameriški barvni film **»20.000 milj pod morjem«**; 31. januarja in 1. februarja češka barvna komedija **»Dobri vojak Švejk«**.

Ponesrečili so se

ZAGORJE

69-letni **Jakob Hrastelj**, zaposlen pri KZ Zagorje. — Pri izvrševanju službe je stopil na ledišče, kjer mu je spodrsnilo in si je pri padcu poškodoval rebro; 22-letni **Ivan Prašnikar**, zaposlen pri Rudniku. — Pri dviganju vozička je ta zanihal in stisnil ponesrečenca za prsa ob desno steno aku-lokomotive; 20-letni **Anton Kropec**, zaposlen pri Rudniku. — Pri dviganju praznega vozička se je udaril ob drugi voziček na desno roko na zapestje; 20-letni **Stanko Vegel**, zaposlen pri Rudniku. — Kos premoga mu je padel na glavo, da je omahnil in si pri padcu poškodoval palec leve roke; 24-letni **Mirko Pistotnik**, zaposlen pri KZ. — Pri nakladanju lesa na kamion, last KZ, ga je zaradi spolzkosti lesa hlod pritisnil na levo ramo in mu jo poškodoval.

OBVESTILO

Obveščamo vse poslovne prijatelje, da smo s 1. januarjem 1962 spremenili naslov podjetja iz Strojno mizarstvo Trbovlje v TOVARNO POHIŠTVA TRBOVLJE.

OBVESTILO

Za mesto Trbovlje se bo podaljševala veljavnost osebnih izkaznic po ulicah v določenih dnevih, ki jih niže navajamo. Veljavnost izkaznic se bo podaljševala v uradnih prostorih ObLO Trbovlje, soba štev. 20/I.

29. januarja 1962 od 15. do 18. ure:
Ob železnici, Zasavska cesta in Kolodvorska cesta
30. januar 1962 od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure:
Bevško in Nasipi
31. januar 1962 od 15. do 18. ure:
Žabjek in Vodenska cesta
1. februarja 1962 od 15. do 18. ure:
Trg Revolucije in Opekarna
6. februar 1962 od 8. do 12. in od 15. do 18. ure:
Dobrna, Hohkrautova kol., Retje in Ribnik
5. februar 1962 od 15. do 18. ure:
Šuštarjeva kolonija in Keršičeva cesta
6 februar 1962 od 8. do 12. in od 15 do 18. ure:
Kolonija 1. maja in Neža
7. februar 1962 od 15. do 18. ure:
Ulica 1. junija in Trg Svobode
8. februar 1962 od 15. do 18. ure:
Partizanska c., Pod Ostrim vrhom, Globušak in Rudarska c.
9. februar 1962 od 8. do 12. in od 15. do 18. ure:
Novi dom, Pod gozdom in Dom in vrt
12. februar 1962 od 15. do 18. ure:
Kešetovo in Loke
13. februar 1962 od 15. do 18. ure:
Vreskovo, Majcenova, Ojstro, Leninov trg
14. februar 1962 od 15. do 18. ure:
Gimnazijska cesta, Obrtniška cesta in Trg Franca Fakina
15. februar 1962 od 15. do 18. ure:
Savinjska cesta, Golovec, Cesta Tončke Čečeve in Keršičev hrib

Za naselja v okolici Trbovelj se bo podaljševalo veljavnost osebnih izkaznic v naslednjih prostorih:

11. februar 1962 od 9. ure dalje v osnovni šoli Dobovec:
Dobovec, Župa, Skofja riža, Završje in Ključevca
16. februar 1962 od [illegible] ure dalje v [illegible]mu Tončke Čečeve:
Prapreče, Klek [illegible] Planir[illegible]
18. februar 1962 od 9. ure dalje v osnovni šoli Partizanski vrh:
Čebine, Vrhe in Partizanski vrh
19. [illegible] 1962 od [illegible] ure dalje v pisarni [illegible] Gabrsko:
Knezdol in [illegible]
20. februar 1962 od 8. ure dalje v gostilni Izlakar Čeče:
Čeče, Ostenk, [illegible] in del Ojstrega

(Iz o[illegible] notranje [illegible] pri ObLO Trbovlje)

Gibanje prebivalstva

TRBOVLJE
(za čas od 25. decembra 1961 do 20. januarja 1962)

Rojstva: Mihaela Blaznik iz Trbovelj — dečka; Alojzija Lorgar iz Hrastnika — dečka; Marija Kovač iz Zagorja — deklico; Ana Flis iz Trbovelj — deklico; Rozalija Štajnar iz Zagorja — dečka; Stefanija Ravnikar iz Trbovelj — dečka; Cecilija Vrtovšek iz Trbovelj — dečka; Marija Lipovšek iz Zagorja — deklico; Elizabeta Mitič iz Zagorja — deklico; Marija Kolar iz Trbovelj — deklico; Vera Kunstelj iz Trbovelj — dečka; Nada Kaušek iz Hrastnika — deklico; Terezija Hudina iz Hrastnika — deklico; Alojzija Koporc iz Zagorja-Brezje — dečka; Zofija Ramšak iz Vodic-Zagorje — dečka; Božidara Gabrič iz Hrastnika — dečka; Jelislava Utenkar iz Hrastnika — dečka; Ivanka Vozelj iz Breznika-Zagorje — deklico; Terezija Erjavec iz Trbovelj — dečka; Marija Hribar iz Trbovelj — deklico; Gabrijela Mrak iz Trbovelj — deklico; Julijana Poglajen iz Trbovelj — dve deklici; Ljudmila Jerman iz Zagorja — deklico; Milena Fakin iz Zagorja — dečka; Pavla Strah iz Hrastnika — dečka; Helena Požar iz Trbovelj — dečka; Olga Smodiš iz Trbovelj — dečka; Frančiška Koprivšek z Izlak — dečka; Ela Planinc iz Trbovelj — deklico; Helena Koritnik iz Trbovelj — dečka; Angela Ihanc iz Zagorja — dečka; Angela Razboršek z Izlak — deklico.

Poroke: Franc Firbas, rudar iz Trbovelj, in Katarina Vogrin, snažilka iz Trbovelj; Alojz Vukovič, delavec iz Trbovelj, in Teodora Grčar, krojaška pom. iz Trbovelj; Peter Rajovc, ključavničar iz Trbovelj, in Vida Gračner, delavka iz Trbovelj; Frančišek Trotovšek, rudar iz Trbovelj, in Jožefa Bevc, delavka iz Trbovelj; Stanislav Ivič, delavec iz Breznega Donja, in Julijana Kunič roj. Romih, delavka iz Trbovelj; Davorin Franjo Okrajšek, rudar iz Zagorja, in Ljudmila Sinkovec, uslužbenka iz Trbovelj; Vladimir Volarevič, podporočnik JLA iz Trbovelj, in Hermina Miklavčič, uslužbenka iz Trbovelj; Franc Stariha, pismonoša iz Trbovelj, in Emilija Jaklič, gosp. pomočnica iz Trbovelj; Franc Smrgut, elektromonter iz Trbovelj, in Marija Miglič, gospodinja Cvetko Slak, rudar iz Trbovelj, in iz Tenišnje vasi — Grosuplje; Marija Mulh, kroj. pomočnica iz Trbovelj; Ignacij Klemen, cizeler z Dola, in Jožica Vrtačnik, uslužbenka iz Trbovelj; Ivan Kopina, strugar iz Trbovelj, in Stefanija Dornik, uslužbenka iz Zagorja; Anton Apih, rudar iz Trbovelj, in Milena Buršič, delavka iz Trbovelj; Jožef Mahnič, mizar iz Trbovelj, in Elizabeta Krhlikar, fotografinja iz Trbovelj; Lazar Grilič, podoficir JLA iz Zagreba, in Silva Kužnik, vzgojiteljica iz Šentlenarta; Ivan Štrumelj, stružej, gosp. pomočnica iz Trbovelj; Franc Podstudenšek, ključavničar s Čeč, in Helga Götz, trg. pom. iz Hrastnika; Franc Ritonja, miličnik iz Ljubljane, in Dorotej-Amalija Zupančič, uslužbenka iz Trbovelj; Andrej Plevčak, uslužbenec iz Trbovelj, in Elza Lep, uslužbenka iz Trbovelj.

Smrti: Ivan Klančišar, upok. iz Trbovelj — star 59 let; Marta Lipovšek, otrok iz Zagorja — stara 1 dan; Peter Lokan, delavec z Lomovic-Trojane — star 48 let; Ruta Keršič, roj. Čater, gospodinja iz Trbovelj — stara 31 let; Franc Pertinač, upokojenec iz Trbovelj — star 75 let; Jožef Škrinar, upokojenec iz Trbovelj — star 67 let; Alojz Grebenšek, upokojenec iz Trbovelj — star 61 let; Anton Hrovat, upokojenec iz Trbovelj — star 64 let; Anton Palčič, upokojenec iz Trbovelj — star iz Trbovelj, in Nevenka Gustar 77 let; Božidara Pustotnik, roj. Lavrič, gospodinja iz Trbovelj — stara 36 let; Jože Penič, upokojenec iz Trbovelj — star 86 let; Štefan Korošec, upokojenec iz Trbovelj — star 58 let.

ZAGORJE

Rojstva (na domu): Anica Jager iz Podlipovice — deklico.

Poroke: Janez Černi, rudar iz Kisovca, in Magdalena Štern, nameščenka iz Kisovca; Stanislav Gšte, študent iz Lok, in Marijana Bregar, učiteljica z Izlak; Roman Kojtna, strojni ključavničar iz Zagorja, in Albina Brvar, delavka iz Kisovca.

Smrti ni bilo.

BREŽICE

Rojstva: Olga Horvatič, Stara vas 3 — dečka; Ana Božič, Videm-Krško — deklico; Kristina Rihtar, Loke 4 — deklico; Ivanka Pinek, Ključ — dečka; Marija Miler, Dol Brezovica — deklico; Frančiška Lužar, Lončarjev dol 2 - Sevnica — dečka; Marija Požgaj, Laze 6 — deklico; Terezija Čančer, Veliki vrh 67 — dva dečka; Štefanija Medved, Podgorje 57 — dečka; Štefanija Luketič, Laduč — dečka; Marija Jurman, Sela 61a — dečka; Jožefa Kržan, Cundrovec 21 — deklico; Slavica Prah, Hrastje 1 — deklico; Marija Metelko, Hudobrezje 16 — dečka.

Poroke: Emil Selko, krojaški mojster iz Brežic, in Marija Kravarič, krojaška pomočnica iz Drešinje vasi pri Celju.

Smrti: Emil Marolt, osebni upokojenec iz Jablanc 10 — star 87 let.

Iz matičnih uradov HRASTNIK in LITIJA nismo prejeli poročil.

Zaključni računi gospodarskih organizacij

KOMUNALA — TRBOVLJE
na dan 31. decembra 1960

Postavka	Znesek (v 000 din)	Postavka	Znesek (v 000 din)
A. Osnovna sredstva		**A. Viri osnovnih sredstev**	
Osnovna sredstva	200,485	Sklad osnovnih sredstev	202,245
Denarna sredstva osn. sredstev	3,623	Drugi viri osnovnih sredstev	1,863
B. Sredstva skupne porabe		**B. Viri sredstev skupne porabe**	
Sredstva skupne porabe	20,931	Sklad skupne porabe	8,275
Denarna sredstva skupne porabe	515	Drugi viri sredstev skupne porabe	13,171
C. Obratna sredstva		**C. Viri obratnih sredstev**	
Skupna obratna sredstva	15,436	Sklad obratnih sredstev	3,306
		Drugi viri obratnih sredstev	2,337
D. Izločena sredstva		**D. Rez. sklad in drugi skladi**	
Denarna sredstva rezervnega sklada in drugih skladov	965	Rezervni sklad in drugi skladi	965
Denarna sredstva nerazporejenih sredstev	—	Viri nerazporejenih sredstev	2,720
		E. Viri sredstev v obračunu in druga pasiva	
E. Sredstva v obračunu in druga aktiva		Kratkoročni krediti za obratna sredstva	—
Kupci in druge terjatve	21,072	Dobavitelji in druge obveznosti	28,960
Druga aktiva	1,392	Druga pasiva	577
Skupaj	264,419	Skupaj	264,419

Vodja računovodstva: **Saje Mira**
Predsednik UO: **Rak Ivan**
Direktor: **Povše August**

Iz naših krajev

Obiskali so bolnega člana

Člana organizacije ZVVI Kisovec-Loke sta te dni obiskala bolnega člana Antona Čebina. V prijetnem pomenku in ob obujanju spominov je čas kar hitro potekel. Organizacija ZVVI Kisovec-Loke je pa pripravila za bolnega člana skromno darilo, ki ga je bil vesel. — I. O.

Seminar v Zagorju

Vsako sredo in četrtek so v Zagorju predavanja za člane plenuma občinskega sindikalnega sveta, predsednike in tajnike sindikalnih podružnic in predsednike delavskih svetov. Prva dva dni seminarja prejšnji teden so razpravljali o osnovnih finančnih in gospodarskih pokazateljih in načelih delitve dohodka v podjetjih; zdaj bodo pa govorili še o nalogah delavskega samoupravljanja, o odnosih na relaciji komuna — gospodarska organizacija ter o najvažnejših določilih zakona o socialnem zavarovanju in o delovnih razmerjih.

Najbolj uspela predavanja s seminarja bodo pa potem pripravili še v vseh zagorskih gospodarskih organizacijah.

Šah v Trbovljah

Na brzoturnirju ŠD Rudarja za prvenstvo v mesecu januarju je igralo šestnajst šahistov. Z naskokom treh točk je zmagal inž. Drobež. Drugo mesto so si razdelili Stane Cenc, Ludovik Opresnik in Franc Suštar, vsak po 10,5 točke. Sledijo: Oto Kranjc 9,5, Stefan Kovač 9, Tone Golob 8,5, Vili Ovnič 8, Jazbec st. (tri partije zaradi nočne službe predal), Drago Pajk in Franc Gosak po 7 točk, pionir Dušan Weiss 6,5 točke itd.

V Trbovljah sta se nadalje pomerili kombinirani šahovski ekipi Svobode II iz Hrastnika in domačega Rudarja. Gostje so katastrofalno porazili domačine s 5 : 1.

Rezultati: Jazbec ml. : Milenkovič 1 : 0; Rugel : Suštar 0 :1; Frece Ojsteršek 0 : 1; Jazbec st. : Gojgič 0 : 1; Gosak : Katanič 0 : 1 in Dušan Weiss : Kušar 0 : 1. Prvonavedeni so igralci Rudarja.

Prvenstvo šahovske sekcije ŠD Rudarja se vse bolj približuje zaključku. Trenutno je v vodstvu Jazbec st. s 16,5 točke (iz 19 možnih), vendar ima več šahistov možnost, da ga prehite. Sledijo: Vili Rugel 14 točk iz 16, Gosak 12 iz 16, Cenc 10,5 iz 13, Antolič 10,5 iz 18, inž. Drobež 10 iz 11 partij, in ostali.

Opominjajo se vsi igralci, da čimprej odigrajo svoje partije, ker se bo v kratkem pričelo zasavsko šahovsko prvenstvo.

(n)

Klub v Kisovcu

V začetku januarja se je Kisovčanom uresničila nekajletna želja, da dobe v kraju klubske prostore. V domu Svobode so odprli izredno okusno in sodobno urejen prostor — klub, kamor že zdaj rado zahaja staro in mlado.

Pobudo za ureditev prostorov so dali zastopniki društev in organizacij s tega območja, podprl jo je pa tudi obratni delavski svet obrata Kisovec in upravni odbor Svobode.

V okviru kluba bodo delovale sekcije: ideološko-politična, televizijska, filmska, šahovska, plesna in dramatska. Za delo sekcij bo treba kupiti še nekatere rekvizite. Zdaj razpolagajo s televizorjem, v kratkem bodo pa dobili tudi radijski sprejemnik. —

Z »Drago Ruth« v gosteh

Prosvetno društvo v Dolah pri Litiji je naštudiralo igro »Draga Ruth«. Igrali so jo že na domačem odru, gostovali so pa z njo že v Gabrovki, Jevnici in Podkumu. Z enim prizorom te igre so — kakor poročamo na drugem mestu — sodelovali tudi na klubskem večeru v Litiji. Tako kot doma, so igralci tudi v gosteh prav dobro uspeli in pri gledalcih napravili doer vtis. — Sedaj že prepisujejo drugo igro in bodo z vajami pričeli v začetku februarja.

(ž)

Več obiska pri televizorju

Odkar je v Dolah pri Litiji televizor, se zbira okoli njega precejšnje število ljudi. Najbolj so bile obiskane televizijske igre, popevke in razni športni dogodki. Odkar so začeli s prenosom mladinske oddaje »Spoznavaj svet in domovino«, je vedno več obiskovalcev.

Iz tega vidimo, da so ljudje pogrešali televizijske prenose raznih zanimivosti. — (ž)

Naročam „ZASAVSKI TEDNIK"
Pošiljati mi ga začnite takoj -
z dnem _____
Priimek in ime _____
Kraj, ulica, hišna št. _____
Pošta _____
Lastnoročni podpis _____

Znamka za 15 din

Zasavski TEDNIK
TRBOVLJE
P.P. 82

RTV v tem tednu

ČETRTEK, 25. januarja

8.35 Matineja s Slavkom Ostercem; 10.15 Od tod in ondod; 11.30 Zvoki za zabavo; 12.05 Trio orglic Andreja Blumauerja; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Stojan Vrabl: Pojav rdečega pajka v vinogradih; 13.30 Skladbe Radovana Gobca poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.20 Hitri prsti; 17.05 Koncert po željah poslušalcev; 19.05 Popevke slovenskih avtorjev; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 22.15 Novi posnetki plesnega orkestra RTV Ljubljana.

PETEK, 26. januarja

8.40 Orgle in orglice; 11.35 Sopek hrvatskih samospevov z medigrami; 12.05 Belokranjske pesmi in plesi; 13.30 Pojeta Jan Peerce in Leonard Warren; 14.05 Za šolarje: Poti v domovino; 15.45 Jezikovni pogovori; 18.10 Indonezijske pesmi; 18.25 Poje zbor Slovenske filharmonije; 18.45 Iz naših kolektivov; 20.00 Instrumentalna zabavna glasba slovenskih avtorjev; 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled; 21.15 oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 27. januarja

8.55 Za šolarje: Rjavka; 10.10 Od tod in ondod; 12.05 Srbska kola; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jaka Ferjan: Proizvodnja pujskov — pitališča; 13.30 Slovenske narodne pesmi; 13.45 Dunajski valčki; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Sikoška; smo za vas; 19.05 Sobotni domači 17.05 Gremo v kino; 18.10 Izbrali živ — žav; 20.00 Vedro in priljubljeno; 20.50 Melodije za prijeten konec tedna; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. januarja

8.00 Mladinska radijska igra — Aleksander Popovič: Skrivnost neke noči; 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden; 9.48 Štirje samospevi Sveta Marolta — Spika; 11.00 Še pomnite, tovariši ... Anton Ivanetič: Od Žumberka do Like; 11.30 Boža Novak: Sto in sto svežih smučin (repor.); 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.; 13.30 Za našo vas; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.; 15.15 Trikrat pet; 16.00 Humoreska tega tedna — Sh. Mead: Verujte se prezgodne ženitve; 16.20 40 minut ritmov in melodij; 17.05 Hammond orgle; 18.15 Prijetne melodije; 18.30 Sportno popoldne; 20.00 Izberite melodijo tedna; 21.00 Glasovi od včeraj in danes.

PONEDELJEK, 29. januarja

8.40 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Stariča; 10.15 Od tod in ondod; 11.35 Poje baritonist George London; 12.05 4 skladbice za zbor Mihe Rožanca; 12.15 Radijska kmečka univerza — Ing. Vilma Pirkovič: Kmetijske proizvajalke na Dolenjskem; 13.30 Zvočna mavrica; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.20 Pojo zabavni zbori; 16.00 Vsak dan za vas; 18.10 Od polke do calypsa; 18.45 Radijska univerza — Milan Borko: Kako se zadnji čas spreminja klima na zemlji; 20.00 Glasbeni avtomat.

TOREK, 30. januarja

8.05 Poje kvintet »Kranjačani«; 8.25 Od polke do twista; 8.55 Za šolarje: Podganje mesto; 10.15 Izberite melodijo tedna; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Sile: Rezultati poskusov s krmnimi poljščinami v preteklem letu; 13.30 Skladbe slovenskih avtorjev; 13.50 Četrt ure z Ljubljanskim jazz ansamblom; 14.05 Za šolarje: Za vašo varnost; 15.20 Mandoline in godala; 15.30 V torek nasvidenje; 18.45 S knjižnega trga; 20.00 Poje zbor RTV Beograd; 20.30 Radijska igra — Hans Rothe: Zabrisani sledovi (prva izvedba); 21.45 Četrt ure s pevko Marijano Deržaj in Triom Jožeta Kampiča.

SREDA, 31. januarja

8.55 Pisani svet pravljic in zgodb; 9.25 Zabavne melodije; 10.15 Od tod in ondod; 11.15 Človek in zdravje; 12.05 Logarski fantje; 13.30 Okrogle in poskočne Boruta Lesjaka; 13.45 V ritmu cha cha in calypsa; 14.05 Za šolarje: Zlomljeno krmilo; 15.20 Obisk pri skladatelju Marijanu Kozini; 17.05 Šoferjem na pot; 17.50 Orgle in orglice; 18.10 Ko na zemljo pada mrak; 18.45 Ljudski parlament; 20.00 Pojoči mozaik; 22.45 Kitara v ritmu.

ZAKAJ TAKO? *Zapisek iz Hrastnika*

Začnimo takoj. Kraj dogajanja: gostišče Partizana v Hrastniku. Čas: prejšnji ponedeljek ob 18.30. Sicer pa kaj? – seja upravnega odbora občinskega odbora Ljudske tehnike. Seja Ljudske tehnike v gostilniškem lokalu? Sicer pa k stvari!

V Hrastniku se je začelo kot marsikje drugod. Volje do dela je bilo dovolj in prizadevnih rok ni manjkalo tudi tokrat, ko so nastopili »hujši časi«. Toda ne takšni, da bi »vrgli puško v koruzo«, pač pa nekoliko manjši.

Pogovor s prizadevnimi tovariši občinskega odbora Ljudske tehnike je ta večer odkril marsikatero zanimivost, saj zanimivosti v takšnem času, kot je današnji, v tehniškem svetu nikoli ne manjka. Toda klobčič se je odvijal v popolnoma drugi smeri: odborniki – od izvoljenih 18 članov jih je bilo na seji sicer le 7 – so povedali več kot marsikdo poprej.

Prisluhnimo njihovim besedam, ki pa zvenijo kot glas vpijočega v puščavi: Kljub vsemu delamo, se borimo z mnogimi težavami in si belimo glave. Sleherna misel, da bi končno le stopili v svoje društvene prostore, je padla v vodo. Razumevanja, še manj pa volje, prav tiste, o kateri smo zapisali na začetku, da je je bilo doslej dovolj, ni. Jasno je tudi, da ob tem ni izhoda iz slepe ulice. Organizacije Ljudske tehnike v hrastniški občini združujejo v svoji sredi nič manj kot 800 članov, kar pomeni, da sodeluje v njenih posameznih sekcijah vsak četrti državljan.

Lani so zabeležili kronisti več lepih uspehov. Zapiski o dejavnosti sekcij govore, da so le-te delale zelo živahno kot vsa prejšnja leta. AMD je skrbelo za izboljšanje svojega dela nasploh. Prav tako zanimiva je bila razprava o tehničnem izobraževanju, o katerem govorimo danes na vsakem koraku, bodisi v službi ali v družbi. Ljudska tehnika je vzgojila vrsto novih kadrov, od katerih si že v bližnji prihodnosti obetamo marsikaj. Prav tako marljivi so bili tudi radioamaterji, člani foto-kino-amaterske sekcije in drugi. Toda pojavilo se je važno vprašanje: kje dobiti primerne prostore – kje naj bo v prihodnje preskrbljeno za tehnično izživljanje mladih Hrastničanov – kje iskati poslednjo rešitev? – Pomoči ni od nikoder. In če dodamo še to, da sodi prav občinska organizacija LT v Hrastniku med najagilnejše tovrstne organizacije v ljubljanskem okraju, bi bilo prav, da bi Ljudski tehniki priskočile na pomoč tudi ostale množične in družbene organizacije v občini. Shajanju odbornikov Ljudske tehnike po zatohlih gostilniških prostorih – ki jih je na žalost še precej – moramo napraviti konec. Vprašujemo se: ali prizadevni delavci Ljudske tehnike dejansko ne zaslužijo vsaj enega prostora?

Kljub stiskam, ki nas tarejo, bi bilo prav gotovo mogoče to vprašanje le rešiti. Ne le v prid 800 članom te organizacije, temveč v korist celotne družbe nasploh. Kako naj še govorimo o široki aktivnosti mladine in njenega tehničnega izobraževanja, ko se mladina že po nekajkratnih uricah takšnega »tehničnega navdiha« razočarana poslovi in odide? Le kako jo bomo sploh dobili še nazaj?

Na kratko: razmislimo, da je tehnično izobraževanje ena od bistvenih osnov za njeno nadaljnje poklicno življenje in priskočimo prizadevnim delavcem hrastniške Ljudske tehnike na pomoč. Še pravočasno, da ne bo prepozno. – Ivan Virnik

TEDENSKI ŠPORTNI PREGLED

Zasavsko prvenstvo v slalomu in veleslalomu

V nedeljo je bilo na smučarskih terenih na Vrheh zasavsko smučarsko prvenstvo v slalomu in veleslalomu ter hkrati tudi meddruštveno tekmovanje v teh disciplinah. Tekmovanja se je udeležilo 60 članov in mladincev. Tekmovanje je bilo v sodelovanju s Smučarskim društvom Trbovlje in pripravljeno po zasavski smučarski podkomisiji.

Člani in mladinci so tekmovali na istih progah, slalom na 350 m s 60 vraticami in veleslalom na 1700 m s 40 vraticami. Hkrati s prvenstvom je bilo tudi meddruštveno prijateljsko srečanje Zasavčanov in Celjanov.

Rezultati. – Prvenstvo - veleslalom: 1. Strgaršek (SD Kum) 1:57,2; 2. Ačkun (SD Trbovlje) 1:59,4; 3. Sirše (SD Trb.) 2:04,0.

Mladinci: 1. Malavašič (SD Trbovlje) 2:17,1; 2. Zupan (SD Trb.) 2:22,3; 3. Glavač (SD Kum) 2:29,9.

Slalom – člani: 1. Sirše (SD Trbovlje) 2:00,8; 2. Mak (SD Trbovlje) 2:01,5; 3. Strgaršek (SD Kum) 2:05,8.

Mladinci: 1. Malavašič (SD Trbovlje) 2:02,5; 2. Tone Kmetič (SD Trbovlje) 2:29,8; 3. Stane Kmetič (SD Trbovlje) 2:32.7.

Meddruštveno tekmovanje

Veleslalom – člani: 1. Strgaršek (SD Kum) 1:57,2; 2. Četina (SD Celje) 1:58,8; 3. Ačkun (SD Trbovlje) 1:59,4.

Mladinci: 1. Košič (SD Celje) 2:03,6; 2. Malavašič (SD Trbovlje) 2:17,1; 3. Zupan (SD Trbovlje) 2:22,[illegible]

Slalom – člani: 1. Četina Peter (SD Celje) 1:53,4; 2. Četina Janko (SD Celje) 1:53,7; 3. Sirša (SD Trbovlje) 2:02,5.

Mladinci: 1. Košič (SD Celje) 1:54,1; 2. Malavašič (SD Trbovlje) 2:02,5; 3. Tone Kmetič (SD Trb.) 2:29,8.

Sestanek zasavskih in celjskih smučarjev

Na pobudo Smučarskega društva Celje je bilo minuli teden v Celju prvo srečanje, sestanek s predstavniki zasavskih smučarskih organizacij in Celja. Sestanek bo vsekakor prispeval k izboljšanju dobrih odnosov in sodelovanja med smučarji Zasavja in bazena Celje. Dogovorili so se, da bodo odslej vsako leto srečavanja zasavskih in celjskih smučarjev v tekmovanju v alpskih disciplinah, in sicer izmenoma v Zasavju in Celju. Zasavčani bodo nastopili na Paškem Kozjaku v počastitev Pohoda XIV. divizije NOV ter na Okrešlju, Celjani pa bodo tekmovali na zasavskih meddruštvenih tekmovanjih.

Pionirji — strelci in šahisti

Pionirska strelska sekcija, ki je v sestavu strelske družine v Dolah, zelo dobro napreduje. Vsak teden po dve uri je družina organizirala pionirjem predavanja, tako da si bodo pionirji – strelci pridobili nekaj osnovnega znanja za pravilno streljanje in disciplino.

Isto je z mladimi šahisti. Vsak teden se zberejo v šoli po dve uri, se pogovorijo, odigrajo nekaj partij pod vodstvom starejšega šahista. Zanimivo je, da je pri šahiranju kakor tudi pri streljanju zelo veliko pionirjev, ki z velikim veseljem poslušajo nasvete in izkušnje starejših. (ž)

Delo zasavske smučarske podkomisije

Na področju zasavskih občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje deluje Zasavska smučarska podkomisija in s svojim delom popolnoma opravičuje obstoj. Njene naloge so predvsem uspešna koordinacija med posameznimi društvi, skrb za množičnost, za vzgojo strokovnih vaditeljskih in sodniških kadrov ter organizacija vsakoletnega prvenstva Zasavja v vseh disciplinah.

Zasavsko smučarsko podkomisijo predstavlja poseben odbor, sestavljen iz zastopnikov vseh društev, ki je bil izvoljen na 7. občnem zboru; njegovo delo pa nadzoruje nadzorni odbor.

Na področju Zasavske smučarske podkomisije deluje 5 samostojnih smučarskih društev, v katerih je včlanjeno blizu tisoč aktivnih smučarjev in smučark. V okviru podkomisije je pa tudi poseben odbor med kar največjim krogom mladine.

V letošnji sezoni čaka Zasavje nekaj smučarskih prireditev. V nedeljo je bilo na Vrheh nad Trbovljami prvenstvo Zasavja v alpskih disciplinah. Tekmovanje v klasičnih disciplinah bi pa moralo biti 14. januarja, a je odpadlo. V februarju bo v Kisovcu republiško prvenstvo v skokih za člane v organizaciji SK Kisovec. V teku sezone bo pa še vrsta meddruštvenih prireditev.

Podkomisija je že pripravila tečaje za sodnike, tečaj za vaditelje bo pa organizirala te dni. Začeli bodo pa tudi uresničevati program za množično smučanje.

Rudar : Svoboda (K) 10:2

V nedeljo popoldne sta se na pomožnem igrišču Rudarja v Trbovljah v prijateljski tekmi pomerili moštvi Rudarja in Svobode iz Kisovca. Izkupiček je namenjen za pomoč ponesrečenim v Makarski.

V lepi tekmi so nogometaši Rudarja dobesedno pregazili goste iz Kisovca. Kljub temu, da so gostje v prvem polčasu celo vodili igro z 2:1, je domačinom uspelo do konca prvega polčasa rezultat izenačiti in končno tudi odločiti ta del tekme v svojo korist. Medtem ko so bili gostje v prvem delu igre skoraj enakovreden nasprotnik domačinov, kar so dosegli z dokaj ostro igro, so Trboveljčani v drugem polčasu goste povsem potisnili v obrambo.

Z dokaj lepo igro so se odlikovali Pišek, Kastelic in Breznikar, dobro je igral tudi Halilagić. – Zalostno je pa, da je približno sto gledalcev, ljubiteljev nogometa, stalo za ograjo in opazovalo tekmo, ker se jim je verjetno škoda zdelo 80 din odvesti za ponesrečence v Makarski. – ek

Rudar I : Rudar II 8:0 (4:0)

V nedeljo so se na igrišču Rudarja v Hrastniku pomerili prvo moštvo in mladinci domačega Rudarja. Z lepšo in borbenejšo igro je prvo moštvo z visokim rezultatom premagalo mladince. – g

Šušter prvi

Prejšnji teden je bilo končano šahovsko prvenstvo v Hrastniku, na katerem je nastopilo 12 igralcev. Končni vrstni red: 1. Šušter 9 točk; 2. Milenkovič 8 točk; 3. do 4. Ojstršek in Kušar po 7,5 točke itd. – V ekipnem prvenstvu Hrastnika je pa Svoboda I premagala Svobodo II s 5:3.

SD Ernest Draksler : SD Gradis 1228 : 1189

V nedeljo je bil v okviru tekmovanja ljubljanskega okraja v streljanju z zračno puško na Dolu pri Hrastniku dvoboj med ekipama Gradisa iz Ljubljane in domače SD Ernest Draksler. Zmagali so domačini z rezultatom 1228:1189. Domačini so v zadovoljivi formi.

B. K.

Športni dan na Dobovcu

Prejšnji četrtek je osnovna šola na Dobovcu izvedla športni dan s tekmovanji v sankanju in veleslalomu. V sankanju je nastopilo 40 tekmovalcev; med mlajšimi pionirji so bili najuspešnejši Tonči Dolinšek, Danica Draksler in Marjanca Strgaršek, med starejšimi pionirji pa Fani Sinkar, Zvonka Tofolini in Anica Trotovšek. V veleslalomu je na 400 metrov dolgi progi z 20 vratci nastopilo tudi 40 pionirjev. Med mlajšimi pionirji so bili najuspešnejši Peter in Pavel Glavač ter Jože Volaj; med starejšimi pionirji pa Ivan Skrinjar, Polči Jerše ter Ivan Trotovšek in Milan Renko. – M. B.

TEDENSKI ŠPORTNI PREGLED
BOKS

Hribar zadovoljil

V mlado republiško boksarsko reprezentanco se je uvrstil tudi član trboveljskega Partizana Hribar, ki je nastopil v povratnem dvoboju med mladimi boksarji Slovenije in Vojvodine. S tehnično lepo, borbeno igro ter s serijo čistih udarcev je v lahki kategoriji prepričljivo premagal Torontalija in tako priboril dve točki za Slovenijo.

V nedeljo so pa mladi slovenski boksarji nastopili proti mladim iz Vojvodine. Hribar je premagal Benedeka z 2:0.

N. Tatar: 3

Ukleti partizan

Manfred Müller, ki je stal ogrnjen s pokrivalom in šotorskim krilom za skalo, je tu in tam pogledal izza nje in prisluškoval. Dozdevalo se mu je, da je slišal nekakšno zamolklo, sumljivo ropotanje pod sabo, toda v tem trenutku je ponovno zatulil veter. Sklonil se je za skalo. V mislih je bil v Verderju na obali Schwilow... V tem mestu se je rodil. Tu je tudi odrasel in končal trgovsko šolo. Pripravljal se je, da bo prevzel očetovo trgovino z železnino. Oženil se je z lepo in okroglo Klotildo, hčerko lastnika mehanične delavnice.

Bilo je to leta tisoč devet sto osemintridesetega in potem se je začela vojna. Tudi on je moral obleči vojaško suknjo. Izleti, vojni izleti so zelo ugajali nekdanjemu trgovcu iz Verderja.

Všeč so mu bili vojaški izleti: Francija – zbiranje na Poljskem – pohod nad Rusijo. Tu pa so se začele težave. Pri Wolchovu je prvikrat doživel poraz svoje divizije. Razbite in decimirane enote so poslali na okrevanje in popolnitev drugih odredov... In sedaj ta čudna vojna na Balkanu.

— Saj to ni vojna! — je govoril Müller. To je norišnica! Pohodi, pohodi... Planine, planine... Nikjer bojne črte – strelja se pa vsepovsod!

Vsega tistega, kar je doslej doživel na raznih bojiščih, ni mogel primerjati s temi pohodi po planinah in gorah, o katerih do takrat še ni nikoli ničesar slišal. Vedel je, da so vse planine višje od dva tisoč metrov, toda razumeti ni mogel, kako vendar, da tukaj še sedaj ni pomladi, in da kraljujejo tod tako močni vetrovi, nevihte, megla in dež. In tudi sneg se še ni stopil...

Trudil se je, da bi bil v mislih ob svojem jezeru in v svoji veliki udobni hiši. In mislil je:

– Klotilda sedaj spi v topli postelji... Sama? Globoko je vzdihnil.

Takrat ga je presenetilo komaj slišno prasketanje: nekaj se je premikalo! Vrgel se je na zemljo. Brzostrelka je zaregljala. Streli so pokali nekje ob planini. Zaslišale so se eksplozije močnih bomb.

– Naprej, proleteri! je zaslišal neki klic in deset senc postav se je izluščilo iz skal.

Po vsem pobočju so odmevale eksplozije. Nemški vojaki so metali obrambne bombe.

V tem trenutku je poročnik Schauerman ponovno vključil radijsko oddajno postajo. Hotel je dobiti okrepitev moštva in vojni material.

– Sporoči, da so napadli! – je zavpil radiotelegrafistu, sam pa je odhitel k opazovalnici.

– Napad! vzklikne narednik Rorbach.

– Vidim! Kaj pa delate vi tu? mu je jezno navrgel.

Narednik je poletel za njim. Spotaknila sta se po kamenju. Ob neki steni sta se skoraj zaletela v skupino vojakov, ki so se umikali.

– Nazaj! Poveljujem vam, nazaj! se je zadrl poročnik in izdrl težko Walter pištolo.

Vojaki so se obrnili in molče odkorakali na svoj položaj.

Poročnik je dal povelje:

– Na juriš!

Narednik Rorbach je prehitel poročnika in prvi vrgel napadalno bombo. Ko je prispel do mesta, kjer je eksplodirala bomba, je naletel na partizana, ki je klečal. Rorbach je hotel uporabiti svojo brzostrelko, toda še preden je mogel to storiti, se je iz partizanove puške posvetil ozek plamen. Narednik je omahnil naravnost v poročnikove noge. Poročnik je padel, pri padcu pa izgubil revolver. Z iskanjem orožja je zapravil nekaj dragocenih minut.

Njegova četa je bila razpolovljena. Večina vojakov je ostala na levem krilu. Od tu se niso mogli umakniti. Ko je poročnik to ugotovil, je pohitel na desno krilo, ki se je umikalo pod točo bomb in strelov iz pušk.

Ko so eksplodirale bombe, se je Müller spomnil, da je slišal pod sabo pritajeno prasketanje. Sedaj je vedel, da so to partizanski bombaši. Skoraj celo minuto je stal kot otrpnjen. Šele ko je zagledal sence partizanov, se je zavalil za steno in pohitel na desno krilo, ki je držalo položaj malo niže.

Tudi tu so partizani naskakovali, a ni jim uspelo, da bi zavzeli mitralješko gnezdo, ki je požiralo dolgo vrsto patron. Müller je legel za bunker in začel streljati. Dolgonogi mitraljezec se je obrnil in nasmehnil, kajti bil je okrepitve vesel. Od nekod je prišel tudi Rudolf Gugel, ki je pomagal nekemu ranjenemu vojaku.

Pred njim so se ponovno prikazale iztegnjene roke nekega partizana. Vsi so se sklonili k zemlji. Edino ranjenec je ostal naslonjen na kamen. Bombe so eksplodirale in ena od njih je prevrnila ranjenca.

Mitraljezec je pritisnil na petelina, njegov pomočnik pa je navezoval dolgo vrsto municije. Neki partizan se je približal gnezdu in vzdignil roko, toda rafal mu jo je presekal. Sklonil se je. Bomba mu je eksplodirala in raznesla glavo.

(Nadaljevanje sledi)

XAVIER DE MONTEPIN 14

Maščevanje in ljubezen

– Dejal bi, da bi bil to zame knežji dodatek.
– Prav, zato vam bom dal tri tisoč frankov letne rente.
– Za to ceno sem vaš z dušo in telesom, odslej pa tudi s svojo prihodnostjo.
– Nocoj boste dobili prvi del – tisoč frankov.
– In kaj moram za to narediti?
– Imate zanesljivega človeka, ki bi vam pomagal?
– Imam jih dvajset, če jih toliko potrebujete.
– Za nocoj je dovolj samo eden.
– Tedaj bom vzel Coqueleta.
– Prav. Nocoj ob eni uri pridita pred cerkev.
– Drži. Prišla bova.

Baudrille je popil še kozarec žganja, nato je pa pozdravil barona in odšel.

Baron je poklical krčmarja in mu naročil, naj pove služabniku, da se bosta dobila na vrtu.

Točno o polnoči so se pri cerkvi sešli baron, Malo, Morales, Baudrille in Coquelet.

Baron jih je odpeljal v rdečo hišo, kjer so se preoblekli. Medtem ko so se drugi preoblačili, je Querjean odšel k Perini, kjer ga je čakala Carmen. Ko jo je zagledal, je kar zavriskal, kajti ciganka je bila v novi obleki podobna Izidori kot jajce jajcu.

Ura je odbila dve po polnoči.

– Kje je Carmenina maska? je baron vprašal Perino.

Carmen je bila kmalu pripravljena. Poslovili so se od vedeževalke, ki je dejala, da ne bo šla spat, češ da bo počakala barona.

Odšli so. Približno ob treh zjutraj so zlikovci prispeli do vrtnega zidu vojvodove hiše.

– Poslušajte moja navodila, je dejal baron svojim ljudem. Ti Malo se boš postavil kakih petdeset metrov od tu. Če bo kdo hotel skozi to ulico, ga opozori, da ni prehodna. Če te ne bo ubogal, uporabi svoje bodalo.

– Vse bo solidno izvršeno! je odvrnil Malo.

– Vi, Coquelet, pa se boste postavili na drugi konec ulice. Vaša naloga je enaka kot Malojeva.

– Če bi po naključju prišla straža, se skrijte z nosilnico vred. Vrnite se pa, ko bo nevarnost minila. Enako postopajte tudi, če boste slišali vpitje na vrtu.

Malo in Coquelet sta odšla vsak na svoj konec ulice, ostala trojica pa je hitro vzela lestvico in se povzpela na zid. Ko so se spustili na drugo stran zidu, so odkorakali proti palači.

MORALESOVA VLOGA

Približno ob enajstih zvečer je Izidora odšla spat. Bila je nenavadno utrujena. Z vsako minuto se je povečala njena utrujenost. Ulegla se je, toda zaspati ni mogla. Vrata so bila odprta in v sobo je vstopila vojvodinja. Nasmehnila se je in tiho rekla: – Zaspala je, nato pa se je približala hčerki in dejala:

– Zbudi se, zbudi se, Izidora!
– Saj ne spim, draga mati.
– Ali si slišala, ko sem odprla vrata?
– Ne, saj so bila odprta.
– Kaj si počela?
– Sama ne vem. Zdi se mi, kot da me pokriva neka meglica, oči se mi pa samo utrujeno zapirajo. oPnavljam ti, da nisem spala.
– Ali si morda bolna?
– Nisem, mama. Kako da ti je to prišlo na um?
– Bleda si. To sem opazila že pri večerji, zato sem tudi prišla v tvojo sobo.
– Nič mi ni. Ni potrebno, da si zaradi mene v skrbeh. Veš, zelo sem zaspana, kar je tudi razumljivo, ker je ura že skoraj polnoči.

Izidora je objela mater, ta je pa sklenila, da se bo še enkrat vrnila in pogledala, kaj je hčerki.

Toda Izidora je tako trdno spala, da je ne bi prebudili niti topovski streli.

Približno ob eni uri se je vojvodinja še enkrat vrnila v hčerkino sobo. Ko je videla, da je Izidora zaspala in da je njen obraz spet rdeč, je tudi ona legla in zaspala.

V kaminu so zgoreli še zadnji ostanki polen, Izidora pa je spala s čvrstim spanjem in globokimi vzdihi. Na kamnitnem balkonu, ki je bil kot nekakšen okvir okoli celega prvega nadstropja, se je pojavila senca nekega moškega. Vstopil je v Izidorino sobo in jo osvetlil z zasenčeno svetilko. Izidora je bila podobna mrliču.

– Odlično! je zašepetal Querjean. Perina je pametna ženska.

Ugasnil je svetilko in se spet spustil po lestvi navzdol.

– Vse je v najlepšem redu! je dejal svojim pomagačem. Mislim, da smo igro dobili.

Morales je zadovoljno poslušal te besede, ker je mislil, da je nevarnost že minila. Toda že pri naslednjih baronovih besedah je bil razočaran.

– Dragi Morales, sedaj ste vi na vrsti!
– Jaz? je zajecljal cigan. O kakšni nalogi pa govorite?
– Evo — tukaj imate kroglico in diamant. Kroglica je iz smole. Povzpeli se boste v prvo nadstropje in izrezali del šipe, potem pa nam boste odprli okno. Ko boste izpolnili to nalogo, nam boste dali znamenje.

Moralesu ni ugajalo baronovo naročilo, toda izpolniti ga je moral. Ko je opravil svoje delo, je tiho zaklical:

– Pridite, končal sem!

Nekaj trenutkov pozneje sta že bila Baudrille in Querjean pri ciganu. Prvi je bil že pripravljen, da izpolni baronovo povelje. Približal se je postelji, zavil dekle v posteljnino in rekel Moralesu, ki mu je hotel pomagati:

– Gospodična ni težka, lahko jo bom sam odnesel.

Že je Baudrille stal na okenski polici, hotel preskočiti balkon, ko so se odprla vrata in svetloba je delno osvetlila sobo. Baronu je zadrhtela roka in nehote je prijel za svoj meč.

S svetilko v roki je vojvodinja stopila v hčerkino sobo. Obstala je na pragu. Zbudila se je, ker so jo morile strašne sanje.

– Na pomoč! na pomoč! je zakričala. Umoriti mi hočejo hčer!

Svetilka ji je zdrknila iz rok in se razbila. Gospa de Simeuse je zgrabila vlomilca, ki je držal v rokah njeno hčer. Pograbila ga je za vrat. Držala ga je tako čvrsto, da je Baudrille spustil speče dekle iz rok in se skušal izviti iz strašnega objema. Toda zaman je uporabljal vse svoje moči: ni mogel več dihati, kri mu je silila v glavo. Querjean je ugasnil svetilko, Morales je pa takoj pobegnil.

– Kaj naj storim? se je ves prepaden spraševal nekaj trenutkov baron.

Že so se zaslišali glasovi iz palače. Tisti trenutek je vojvodinja zavpila in zgrmela na preprogo. Premagalo jo je prehudo vznemirjenje. Padla je v nezavest.

– Brrr... Bil je že skrajni čas! je zašepetal Baudrille. Če bi se držala še nekaj trenutkov, bi bilo po meni!

Govorjenje in koraki po palači so se vse bolj približevali Izidorini sobi.

– Tri sto hudičev! je zaklel baron. Igra je bila že na pol dobljena – predolgo sem odlašal!

Svojemu pomagaču je zavpil:

– Baudrille, hitro na lestev!

Oba lopova sta hitela k lestvi, toda pod balkonom je ni bilo. Morales jo je podrl, ko je bežal iz sobe. Vsak čas lahko pridejo v sobo služabniki in potem...

(Dalje prihodnjič)